

İkinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu işə başladı

FORUMUN AÇILIŞINDA PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV DƏ İŞTİRAK ETDİ

Oktyabrın 4-də Heydər Əliyev Mərkəzində İkinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu işə başlayıb. AzərTAC-ın verdiyi məlumata görə, ölkə Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Forumun açılış mərasimində iştirak edib. Forumun həmtəşkilçisi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya prezidenti Vladimir Putin. Dövlət başçısı İlham Əliyev Forumun açılışında çıxış edib. Rusiya Federasiyası prezidentinin beynəlxalq mədəni əməkdaşlıq üzrə xüsusi nümayəndəsi Mixail Şvidkoy prezident Vladimir Putinin təbrik məktubunu oxuyub. UNESCO Baş Konfransının prezidenti, Macarıstanın UNESCO yanında daimi nümayəndəsi xanım Katalin Boqyay çıxış edib.

UNESCO-nun baş direktoru xanım İrina Bokovanın Forumun iştirakçılara video mübarizəni təqdim olunub. Sonra İSESCO-nun baş direktoru Əbdüləziz bin Osman əl-Tuveycri çıxış edib.

İtaliyanın sabiq xarici işlər naziri Franko Frattini çıxışında bildirdi ki, forumun keçirilməsi beynəlxalq mədəniyyətlər və dirlərərsə əlaqələri daha da genişləndirmək, daha böyük əlaqələr yaratmaq üçün çox ümidverici imkandır: "Bakı belə bir forumun keçirilməsi üçün daha simvolik yerdir. Bakı tolerantlıq simvoldur. Aralıq dənizi regionunda, Yaxın Şərqdə mövcud olan böhranlar, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı bu gün dünyada çətin vəziyyət yaranıb. Belə bir şəraitdə bu forumun keçirilməsi çox mühümdür. Belə bir forum qarşılıqlı hörmət, anlayış yaratmaq üçün çox vacibdir. Ona görə də mən Azərbay-

can Prezidenti İlham Əliyevin belə bir tədbirin keçirilməsi təşəbbüsünü alqışlayıram".

Daha sonra Azərbaycan haqqında film nümayiş olunub. Açılış mərasimi başa çatdıqdan sonra Forumun iştirakçıları Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva ilə xatirə şəklində çəkilir.

Forum işini plenar iclasla davam etdirir.

Bu gün forum çərçivəsində aşağıdakı istiqamətlər üzrə dəyirmi masalar təşkil olunacaq: "İqtisadi inkişaf modellərinin humanitar aspektləri",

"Müasir KİV və təhdidlər", "XXI əsrdə globallaşma proseslərinə yeni metodoloji yanaşmalar", "Multikulturalizm və mədəni özünlükdər", "Cəmiyyət həyatında multikulturalizm".

Forumun çərçivəsində Bakı beynəlxalq qəbul olunacaq. Forumda dünyanın 100-ə yaxın ölkəsindən, 600-ə qədər nümayəndə qatılacaq. Onların sırasında 10-dan artıq Nobel mükafatı laureatı, 15-dən artıq keçmiş prezident, müxtəlif ölkələrin hökumət rəhbərləri, nazirləri, elm-təhsil və mədəniyyət sahəsində çalışan tanınmış dünya xadimləri, o cümlə-

dən digər sahələrin mütəxəssisləri var.

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu — beşəriyyətdə maraqlı doğuran global xarakterli məsələlərə dair geniş spektrli dialoqlar, fikir mübadilələri və müzakirələr aparmaq məqsədi ilə hər il tanınmış dövlət xadimlərinin, elmin müxtəlif sahələri üzrə Nobel mükafatı qaliblərinin və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərinin, o cümlədən dünyanın siyasi, elmi və mədəni elitasının görkəmli nümayəndələrini bir araya toplayan tədbirdir.

AŞPA-da Azərbaycan və Ermənistan deputatlarının ikinci görüşü oldu

Dünən Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) sessiyası çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistanın qurumdakı nümayəndə heyəti rəhbərlərinin ikinci görüşü oldu. APA-nın Avropa Şurasındakı müxbirinin məlumatına görə, görüş AŞPA sədri Jan-Klod Minyonun təşəbbüsü ilə, onun iş otağında baş tutub. Görüşdə Azərbaycan və Ermənistanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri Səməd Seyidovla David Arutunyan, həmçinin AŞ PA-nın Dağlıq Qarabağ üzrə alt komitəsinin sədri, ispaniyalı millət vəkili Yordi Chukla i Kosta

da iştirak edib. Tərəflər və AŞ PA katibliyi görüşün məzmunu barədə mətbuata məlumat verməyiblər.

Dövlət Mühafizə Xidməti: "Elçibəyin ailəsi təhlükəsizlik heyətilə təmin olunmayıb"

HƏLƏLİK YALNIZ EKS-PREZİDENT AYAZ MÜTƏLLİBOVA MÜHAFİZƏ XİDMƏTİ AYRILIB

"Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidentinin və onun ailə üzvlərinin təminatı haqqında" Konstitusiyaya Qanununa görə, bir sıra güzəştli nəzərdə tutulub. Bunlardan biri də eks-prezidentə və ya onun ailə üzvlərinə mühafizəçilərin ayrılmasıdır. Qanunun 10-cu maddəsinə görə, eks-prezident və ya onun ailə üzvləri 3 nəfərdən artıq olmayan təhlükəsizlik heyətilə təmin olunmalıdırlar.

Xəbər verildiyi kimi, Azərbaycanın ilk eks-prezidenti Ayaz Mütəllibov artıq bu qanuna müvafiq olaraq

dövlət hesabına mühafizəçilərlə təmin olunub. Bəs digər eks-prezident, məhrum Əbülfəz Elçibəyin ailəsi necə, onlara da təhlükəsizlik heyəti ayrılıbmı?

"Eks-prezidentlərin və onların ailə üzvlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunması ilə bağlı imtiyazdan hələ ki, yalnız Ayaz Mütəllibov istifadə edir. Elçibəyin ailəsi təhlükəsizlik heyətilə hələ təmin olunmayıb". Bunu Modern.az saytına Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətindən bildirdilər.

"Qanuna görə, eks-prezidentlər və onların ailə üzvlə-

rinin təhlükəsizlikliyinin təmin olunması işini dövlət özü həyata keçirir. Onların təhlükəsizliyinin təmin olunması bizə — Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinə ünvanlanır. Eks-prezident Ayaz Mütəllibov təhlükəsizlik heyətilə təmin olunub. Elçibəyin ailəsi isə təhlükəsizlik heyəti ilə ayrılıbmı. Bu işə baxılır. Hər bir iş qanunvericiliyin tələbinə uyğun həyata keçirilir. Bununla bağlı iş davam edir. Məsələ ilin sonuna kimi həll olunacaq" deyərək Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətindən bildirdilər.

Ermənistan qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"na yox dedi

İRƏVAN "DQR"İN TANINMASI HAQQINDA" QANUN LAYİHƏSİNİ RƏDD ETDİ

Ermənistan hökuməti indiki mərhələdə Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin müstəqilliyinin tanınmasına dair təqdim olunan qanun layihəsinin müzakirəsi və qəbulunu məqsədyönlü say-

mur. APA-nın erməni mətbuatına istinadən yaydığı məlumata görə, bu fikirlər Ermənistan hökumətinin parlamentə təqdim olunan qanun layihəsinə verdiyi rəyde öz əksini tapıb. Bununla da Er-

mənistan hökuməti "İrs" fraksiyasının üzvü, millət vəkili Zaru Postandjyanın təqdim etdiyi "Dağlıq Qarabağ Respublikasının tanınması haqqında" qanun layihəsinin rədd edib.

Baş Prokurorluq Elşad Abdullayevin təhlükəsizliyinə təminat verdi

MAHİR ABDULLAYEVİN İTKİN DÜŞMƏSİ VƏ DİGƏR FAKTLARLA BAĞLI İSTINTAQ OLUNAN CİNAYƏT İŞİ ÜZRƏ YENİ TƏRKİBDƏ İSTINTAQ-ƏMƏLİYYAT QRUPU YARADILIB

Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin sabiq rektoru Elşad Abdullayevin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə mübarizəni nəzərə alınaraq, qardaşı Mahir Abdullayevin 13 oktyabr 2003-cü il tarixdə itkin düşməsi və digər faktlarla bağlı istintaq olunan cinayət işi üzrə Baş prokurorun qərarı ilə Baş prokuror yanında tam yeni tərkibdə istintaq-əməliyyat qrupu yaradılıb. Bu barədə APA-ya Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Qrupa rəhbərlik Baş prokurorun böyük köməkçisi Elmar Camalova həvalə edilib.

iştirak edən şəxslərin dövlət müdafiəsi haqqında" qanuna müvafiq olaraq E. Abdullayevin Azərbaycana gəldiyi təq-

dirdə qeyd olunan cinayət işi üzrə zərərçəkmiş şəxs kimi şəxsi təhlükəsizliyi təmin ediləcək.

TRT-də Azərbaycanla bağlı proqramlar yayımlanacaq

Türkiyənin TRT-1 kanalında yayımlanan "Gezdim Görelim" proqramının çəkiliş qrupu Azərbaycanla gəlir. TRT-nin Bakı təmsilçiyindən APA-ya verilən məlumata görə, təcrübəli prodüser Nuryay Yılmazın aparıcılığı ilə ekranlara gələn "Gezdim Görelim" proqramının çəkiliş qrupu oktyabrın 24-də Qəbələdə çəkilişlərə başlayacaq. Türkiyədə ən çox baxılan televiziya

proqramları arasında yer alan "Gezdim Görelim" proqramı Qəbələni bütün gözəllikləri ilə tanıdacaq.

TRT-nin Bakı təmsilçisi Yüksəl Dəyərçan çəkiliş qrupunun daha sonra Şəkiyə gələcəyini orada da bir proqram hazırlayacağını bildirdi. Y.Dəyərçan oktyabrın 7-də yenə TRT-1 ekranlarında "Bekir Develi ilə Keşif Zamanı" adlı proqramda Bakının gözəllik-

lərinin ekranlara gələcəyini söyləyib. Bakı vaxtı ilə saat 15.25-də ekranlara gələn bu proqram 7 bölümdən ibarət olaraq, Azərbaycanın gözəllikləri ilə yanaşı, ədəbiyyatını, mədəniyyətini və sənətini TRT vasitəsi ilə dünyaya tanıdacaq.

"Bekir Develi ilə Keşif Zamanı" hər bazar günü Bakı vaxtı ilə 15.25-də TRT-1 ekranlarında olacaq.

Xəzərdə zəlzələ

Xəzərdə zəlzələ olub. Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzindən (RSXM) APA-ya verilən xəbərə görə, zəlzələ bu gün saat 11.29-da Nardarandan 10 km şimalda Xəzər dənizində qeydə alınıb. Zəlzələnin dərinliyi 6 km, maqnitudası 3.00 olub. Yeraltı təkan hiss olunmayıb.

Ermənilər atəşkəsi yenə pozdular

Erməni silahlı bölmələri dünən və bu gecə Ermənistan Respublikasının İcəvan rayonunun Berkaber və Paravakar kəndlərində, Ağdam rayonunun işğal olunmuş Mərzili və Cəvahirli, Xocavənd rayonunun Kurapatkino, Goranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu kəndləri yaxınlığında və Göygöl rayonunun ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən atəşkəs rejimini pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, düşmən cavab atəşi ilə susdurulub.

Rəsmi Moskvadan NATO-ya xəbərdarlıq

"Suriyaya hücum etmək üçün bəhanə axtarmayın".

Lent.az-ın xarici KİV-lərə istinadən verdiyi məlumata görə, bunu Rusiya xarici işlər naziri müavini Genadi Gatilov bildirdi.

Nazir müavini qeyd edib ki, NATO və ərəb ölkələri Suriyaya hərbi müdaxilə etmək barədə düşünməməlidir: "NATO və Yaxın Şərq ölkələri Suriyaya hərbi müdaxilə sənarisini təbii etmək üçün bəhanə axtarırlar".

Xarici işlər nazirinin müavini vurğulayıb ki, Rusiyani ən çox narahat edən məsələ Türkiyə-Suriya sərhədində yaşanan vəziyyətdir.

Bakı-Tiflis-Ərzurum qaz kəmərinə partlayış oldu

Bakı-Tiflis-Ərzurum qaz kəmərinin Türkiyə ərazisindən keçən hissəsində partlayış olub.

"APA-Economics" in Türkiyə mətbuatına istinadən xəbərinə görə, hadisə oktyabrın 3-də saat 20:00 radələrində Qars şəhərinin Sarıqamış qəsəbəsində baş verib. Partlayışdan sonra kəmərin 15 metr uzunluğunda olan hissəsi sıradan çıxıb və ərazidə güclü yanğı başlandı. Yanğının hündürlüyü 300 metr çatıb. Dərhal hadisə yerinə göndərilən yanğınsöndürənlər yanğıni söndürüblər.

Partlayışla əlaqədar Azərbaycandan Türkiyəyə qaz nəqli dayandırılıb. Hadisə ilə bağlı araşdırma aparılır.

Mülayim hava həftə sonunadək davam edəcək

Bakı və Abşeron yarımadasında oktyabrın 5-də hava şəraitinin dəyişən buludlu, gün ərzində əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Şimal-qərb küləyi gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Milli Hidrometeorologiya Departamentindən APA-ya verilən məlumata görə, havanın temperaturu gecə 16-19, gündüz 25-29 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Azərbaycanın rayonlarında oktyabrın 5-də hava şəraitinin əsasən yağmursuz keçəcəyi, lakin gecə və axşam bəzi dağlıq və dağətəyi rayonlarda şimşək çaxacağı, qısamüddətli yağış yağacağı gözlənilir. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 14-19, gündüz 25-30, dağlarda gecə 8-13, gündüz 19-24 dərəcə isti təşkil edəcək.

Tibb-meteoroloji proqnoza əsasən, həftənin sonunadək davam edən mülayim hava şəraiti, eyni zamanda meteoroloji amillərin normal sutkalıq gedişi meteorohəssas insanlar üçün əsasən əlverişlidir.

Misir Mərdanov Almaniya-Azərbaycan Forumunun sədri Otto Hauzerlə görüşüb

Düən təhsil naziri Misir Mərdanovun Almaniya-Azərbaycan Forumunun sədri, Azərbaycanın Almaniyanın Ştutqart şəhərindəki fəxri konsulu Otto Hauzer ilə görüşü olub.

Qonağı Təhsil Nazirliyində görməkdən məmnunluq duyduğunu ifadə edən Misir Mərdanov Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının nəzdində Peşə Tədris Mərkəzinin yaradılması layihəsi çərçivəsində görüşmüş işlərdən söhbət açıb. Nazir bildirib ki, Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının nəzdində Peşə Tədris Mərkəzinin yaradılması layihəsinin icrası istiqamətində İqtisadi İnkişaf Nazirliyi ilə birgə müvafiq müzakirələr aparılıb və hazırlanmış təkliflər Nazirlər Kabinetinə təqdim olunub. Gələcək il Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının nəzdində Peşə Tədris Mərkəzinin fəaliyyətə başlamasının nəzərdə tutulduğunu söyləyən təhsil naziri bunun üçün heyatə keçiriləcək hazırlıq

tədbirlərinin dəqiq şəkildə müəyyənləşdirilməsinə və müvafiq işçi qrupunun yaradılmasının zəruriliyinə toxunub.

Azərbaycanın Almaniyanın Ştutqart şəhərindəki fəxri konsulu Otto Hauzer səmimi qəbula gö-

rə təşəkkürünü bildirib və təhsil sahəsindəki qarşılıqlı əlaqələrin əhəmiyyətindən bəhs edib. Peşə təhsili sisteminin yüksək səviyyəyə inkişafının sosial-iqtisadi tərəqqi baxımından oynadığı rola toxunan qonaq ölkəmiz ar-

sındakı əməkdaşlığın səmərəliliyinin daha da artırılması məqsədilə peşə təhsili sahəsində ən çox ehtiyac duyulan ixtisaslar üzrə kadrların hazırlanmasının zəruriliyini bildirib. O.Hauzer Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının nəzdində Peşə Tədris Mərkəzinin yaradılması layihəsinin icrası istiqamətində görüləcək işlər barədə ətraflı məlumat verib, layihənin işçi qrupunun yaradılmasından sonra prosesin daha da sürətlənməsinə əmin olduğunu söyləyib.

Daha sonra layihənin icrası ilə bağlı bir sıra digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının nəzdində Peşə Tədris Mərkəzinin vaxtında fəaliyyətə başlanması üçün dərslərlə, tədris proqramlarının hazırlanması, həmin təhsil ocağında çalışacaq müəllimlərin təkmilləşmə kurslarına cəlb olunması ilə bağlı təkliflər səsləndirilib.

S.QARAYEVA

Azərbaycan jurnalistləri beynəlxalq konfransda iştirak ediblər

Oktyabrın 1-3-ü aralığında Moskvada Rusiya Jurnalistlər İttifaqının ev sahibliyi ilə "Avropa Jurnalistlər Federasiyası şərqə genişlənilir" mövzusunda konfrans keçirilib. Bu barədə "525"ə Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqından (JuHİ) məlumat verilib. Məlumatla görə, ATƏT-in media azadlığı üzrə təmsilçisi Dünya Myatovçin de qatıldığı konfransda AJF-nin təmsilçiləri ilə bərabər keçmiş Sovet İttifaqı, həmçinin kommunist bloku ölkələrindən 54 nəfər jurnalist iştirak edib.

Azərbaycanı adı keçən tədbirdə üç nəfər — JuHİ sədri Müşfiq Ələsgərli, həmin qurumun departament rəhbəri Əhməd Əlili, həmçinin Orta Asiya və Güney Qafqaz Sözlü Azadlığı Şəbəkəsinin (CASCFEN) sədri Azər Həsərat təmsil edib.

JuHİ sədri Müşfiq Ələsgərli çıxışlarında Azərbaycanca medianın ümumi problemləri, jurna-

listlərin əmək hüquqlarının qorunması, əmək müqavilələri məsələləri haqqında fikirlər səsləndirib. O, özəlliklə də Beynəlxalq Jurnalistlər Federasiyasının struktur vahidi olaraq AJF-nin Azərbaycanın da daxil olduğu coğrafiyada daha fəal ola biləcəyini vurğulayıb.

JuHİ-nin departament rəhbəri Əhməd Əlili isə "ATƏT bölgəsində media azadlığının durumu" adlı sessiyada Azərbaycan media-si ilə bağlı geniş məruzə ilə çıxış edib. O, qeyd edib ki, son illər ərzində ölkəmizdə medianın inkişafı üçün dövlətin silsilə effektiv tədbirlər görməsinə baxmayaraq bəzi problemlər də qalmaqdadır ki, onların həllində mütləq beynəlxalq təcrübədən yararlanmaq lazımdır. Ə.Əlilinin çıxışı toplantı iştirakçılarının geniş marağına səbəb olub.

CASCFEN sədri Azər Həsərat isə "Qafqazda münafiq jur-

nalistikası: təhdidlər və imkanlar" mövzulu sessiyada bölgənin ümumi durumu haqqında iştirakçılara bilgi verib. O, qeyd edib ki, Güney Qafqazın hər üç ölkəsi münafiq şəraitindədir. Bunlardan yalnız Ermənistanın qatıldığı münafiqə onun sərhədlərindən kənarıdır: "Çünki Gürcüstan torpaqları olan Abxaziya və Güney Osetiyadakı münafiqə və Azərbaycanı Dağlıq Qarabağ münafiqəsi birbaşa adı çəkilən ölkələrin ərazisindədir. Ermənistan da Dağlıq Qarabağ münafiqəsində tərəf olduğu üçün Azərbaycanla münafiqələri gəzindir. Bununla belə həmin ölkənin öz ərazisində heç bir münafiqə ocağı yoxdur".

CASCFEN sədri onu da bildirdi ki, Ermənistan-Azərbaycan münafiqəsinin ilk illəri ərzində ermənilər Azərbaycanın 8, Rusiyanın isə 2 jurnalistini öldürüb.

A.Həsəratın bu çıxışı Ermənis-

tan təmsilçisinin xoşuna gəlməyib və o, "mən çıxışmda Qarabağ münafiqəsinə toxunmadım, siz niyə bu haqda danışsınız" deyərək etiraz edib. CASCFEN sədri cavabında qeyd edib ki, "Ermənistan tərəfinin münafiqə haqqında danışıması anlaşılındır. Çünki bu münafiqə Ermənistan deyil, Azərbaycan torpaqlarında baş verir və təbii ki, ölkəmizdə münafiqə jurnalistikası haqqında danışırkən yalnız bu bölgəni qeyd etməliyik".

Konfransın sonuncu günü JuHİ təmsilçiləri bir sıra beynəlxalq qurumların, o cümlədən AJF-nin təmsilçiləri ilə gələcək planlarını müzakirə edib. Qərara gəlinib ki, JuHİ-nin AJF-yə üzvlük məsələsi ətrafında müzakirələr başlansın. A.Həsərat də öz növbəsində AJF və digər qurumların təmsilçiləri ilə işbirliyi məsələlərini müzakirə edib.

Aqil LƏTİFÖV

"Erkən nikahlara qarşı gənclərin sosial fəallığının artırılması" Qaxda müzakirə olunub

"Üfüq" Gənclərin İnkişafı Naminə İctimai Birliyi Gənclər və İdman Nazirliyi yanında Gənclər Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən "Erkən nikahlara qarşı gənclərin sosial fəallığının artırılması" layihəsi çərçivəsində növbəti tədbiri Qaxda keçirib. Qəbəl Regional QHT-lərin Resurs və Təlim Mərkəzinin direktoru Qalib Nəbiyevin verdiyi məlumatla görə, regionlarda yaşayan gənclər arasında baş verən erkən nikah hallarının qarşısının alınması istiqamətində məlumatlılığın aradan qaldırılması, insan hüquqlarının pozulması, zorakılıq halları, təhsildəki problemlərlə bağlı zərərin azaldılmasına töhfə vermək, dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin səylərinin əlaqələndirilməsi, gənclərin hüquqlarının müdafiəsi və ailə institutunun gücləndirilməsi məqsədi ilə keçirilən tədbirdə rayonun idarə və təşkilatlarında çalışan fəal gənclər, yerli gənclər təşkilatlarının nümayəndələri, orta təhsil müəssisələrinin müəllimləri və şagirdləri iştirak ediblər. Təlimlərdə gənclər arasında erkən nikahın fəsadları mövzusunda zəruri təbliğat və maarifləndirmə işləri aparılıb, gənclər zəruri buket və büroşürələrlə təmin ediliblər. Bundan əlavə, rayon əhalisinin bir qrupunun iştirakı ilə erkən nikahlarla bağlı sosialji sorğu aparılıb. Həmin sorğuya əsasən mövcud vəziyyət öyrənilərək, nəticələr təhlil ediləcək. Sorğu zamanı lazımi maarifləndirici təşviqat materialları əhali arasında paylanılıb.

Layihə çərçivəsində gənclər üçün təşkil edilən təlimlər 4 gün davam edəcək.

S.MÜRƏTQIZI

"Fəal vətəndaşlıq və gənclərin QHT-lərdə iştirakı" layihəsinin icrasına başlanılıb

"Bizim Nəsil" Gənclərin Regional İnkişaf Assosiasiyası İctimai Birliyi Gənclər və İdman Nazirliyi yanında Gənclər Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən "Fəal vətəndaşlıq və gənclərin QHT-lərdə iştirakı" layihəsinin icrasına başlanılıb. Regionlarda fəal vətəndaşlığın artırılması, gənclər arasında QHT institutunun yaranması və inkişafı prosesinə yardım etmək, regionlarda vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına töhfə verilməsi, gənclərlə bağlı yeni qeyri-hökumət təşkilatlarının yaradılmasının təşviqi, bu sahədəki

mövcud QHT-lərin gücləndirilməsi, region gənclərinin liderlik keyfiyyətlərinin artırılması məqsədilə həyata keçirilən layihə çərçivəsində Qəbələdə seminarlara start verilib. Qəbələ Regional QHT-lərin Resurs və Təlim Mərkəzində 25 fəal gəncin iştirakı ilə keçirilən seminarlarda yerli gənclər təşkilatlarının nümayəndələrinə QHT institutu və idarəçiliyi, beynəlxalq proqramlar mövzusunda, eləcə də gənclərin liderlik keyfiyyətlərinə dair, gənclərlə bağlı qeyri-hökumət təşkilatları ilə icma gəncləri arasın-

da əlaqələrin qurulması, layihə yazılı, maliyyə məsələləri mövzusunda təlimlər keçirilib.

Layihə çərçivəsində QHT və idarəçiliyi üzrə gənclərdən ibarət təşəbbüs qrupu yaradılacaq. Bu qrup gələcəkdə aidiyyəti fəaliyyətlə məşğul olacaq və təlimlər keçəcək. Gənclərə layihə çərçivəsində mövzu üzrə hazırlanmış buket və broşürələr paylanılıb. Layihə çərçivəsində Mingəçevir və Ağcabədiyədə də seminarlar həyata keçiriləcək.

S.MÜRƏTQIZI

Hüquq müdafiəçiləri polis idarəsindəki ölüm faktını araşdırıblar

İşğəncələrə Qarşı Azərbaycan Komitəsinin sədri Elçin Behbudov və hüquq müdafiəçisi Elçin Şirinov oktyabrın 2-də Sabuncu rayon Polis İdarəsində baş vermiş ölüm faktını araşdırıblar. E. Behbudovun APA-ya verdiyi məlumatla görə, oktyabrın 2-də səhər saat 6 radələrində Sabuncu rayon Polis İdarəsinin 13-cü Polis Bölməsinin əməkdaşları tərə-

findən 1981-ci il təvəllüdü Rauf Korobeynikov şübhəli şəxs qismində saxlanılaraq bölməyə gətirilib: "Lakin Rauf bölmədən qərib. Daha sonra anasının köməklili ilə Raufu yenidən həbs edib polis idarəsinə götürüblər. İdarədə müstəntiqə ifadə verərkən ürəyi ağrıdığı deyib. Onu havaya çıxarıblar, dərhal təcili yardım çağırılıb. Lakin həkim-

lər gələndə kimi ölüb. Ölümündən sonra prokurorluq və polis əməkdaşlarından ibarət ekspertiza qrupu yaradılıb. Qrupun tərkibinə Raufun atası və bacısı da daxil olub. Onların iştirakı ilə bədənə baxış keçirilib. Hər hansı zorakılıq faktı aşkar olunmayıb. Mən onun anası Svetlana Korobeykovla da görüşdüm. Anası bildirdi ki, oğlu əvvəllər bir neçə dəfə məhkum olub, həmçinin ruhi əsəb dispanserində qeydiyyata olub və narkomanıyadan əziyyət çəkib".

Sahibkarlara güzəştli kreditlər verilib

Düən Biləsuvar rayonunda İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu (SKMF) "Sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi" mövzusunda tədbir keçirib. Fondan verilən məlumatla görə, tədbirdə 80-ə yaxın sahibkar iştirak edib.

Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Məhir Quliyev son illər Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasət nəticəsində ölkədə quruculuq-abadlıq işlərinin geniş vüsət aldığı, yeni istehsal, emal və infrastruktur sahələrinin yaradıldığını, bu sahədə sahibkarların rolunun daha da artdığını qeyd edib.

İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Sahibkarlığın inkişafı siyasəti şöbəsi-

nin müdir müavini Hüseyn Paşayev, nazirliyin Aran regional bölməsinin müdiri Elbrus Hüseynov sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi mexanizmləri və həyata keçirilən tədbirlər, Aran iqtisadi rayonunda dövlət proqramları çərçivəsində görülmüş və həyata keçiriləcək layihələr barədə məlumat veriblər.

SKMF-nin icraçı direktoru Şirzad Abdullayev çıxışında bildirdi ki, bu ilin ötən dövründə Fondun vəsaitləri hesabına sahibkarlıq subyektlərinin 2050-ə yaxın investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsi üçün 173.8 milyon manatdakı güzəştli kredit verilib. Bu kreditlər hesabına 7500-dən çox yeni iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur. Qeyd edilib ki, 2012-ci ilin əvvəl-

lindən Aran iqtisadi rayonunda 870-dən çox sahibkara 55,1 mln. manat, ümumilikdə isə indiyədək 5000-dən çox investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 240 milyon manatdakı güzəştli kredit verilib. Güzəştli kreditlər hesabına maliyyələşdirilmiş müəssisələrdən 46-si istifadəyə verilib, 17 müəssisənin isə bu il istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub.

Tədbir çərçivəsində müvəkkil kredit təşkilatları vasitəsilə Biləsuvar və ətraf rayonlarda fəaliyyət göstərən 45 sahibkarlıq subyektinə 1,8 milyon manatdan çox güzəştli kredit verilib. Bu layihələrin reallaşması 120-ə yaxın yeni iş yerinin yaradılmasına imkan verir.

BƏXTİYAR

Azərbaycan dilinin inkişafına dair Dövlət Proqramı layihəsi Nazirlər Kabinetinə təqdim edilib

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı" layihəsinin Nazirlər Kabinetinə təqdim edib. APA-nın xəbərinə görə, bunu AME-

A-nın müxbir üzvü, humanitar bölmənin katibi Kamal Abdulla deyib.

K. Abdulla bildirib ki, Dövlət Proqramı layihəsi ilə bağlı AMEA-nın müxtəlif qurumları, Milli Məclis üzvləri, dövlət qurumlarının təmsilçiləri, hətta mənzil-istismar sahələrinin nü-

mayəndələri ilə belə, görüşlər keçirilib, müzakirələr aparılıb: "Biz bu layihəni hazırlayarkən təsərrüfat subyektlərini də infrastrukturunu nəzərə almağa çalışdıq. Mənə elə gəlir ki, normal bir layihə ortaya çıxdı. Hazırda layihəyə Nazirlər Kabinetində baxılır.

Nyu-Yorkda "Azərbaycan Mədəniyyəti Mərkəzi" açılıb

Nyu-Yorkda qeydiyyatdan keçmiş "Azərbaycan Mədəniyyəti Mərkəzi"-nin açılış mərasimi keçirilib. Azərbaycanın BMT-dəki Daimi Nümayəndəliyindən APA-ya verilən xəbərə görə, tədbirə nümayəndəliyinin əməkdaşları, Nyu-Yorkda fəaliyyət göstərən diplomatlar,

ABŞ-da mövcud olan digər ölkələrin mədəniyyət mərkəzlərinin nümayəndələri, türkdilli ölkələrin diaspora təmsilçiləri, yəhudi icmaları və iş adamları qatılıblar. Açılış mərasimində Azərbaycanın əməkdar artisti Telman Cəlilov çıxış edərək bildirdi ki, mədəniyyət mərkəzi

Azərbaycanı ABŞ-da tanımaq, iki ölkə arasında mövcud olan dostluq əlaqələrini daha da möhkəmləndirmək məqsədi ilə yaradılıb. Sonra Nyu York şəhərində məskunlaşmış Azərbaycanlı müğənnilərin iştirakı ilə xalq və estrada mahnıları səsləndirilib.

Argentina və Bolqarıstan universitetlərinin rektorları BDU-nun qonağı olublar

Düən Argentinanın Rosario Milli Universitetinin rektoru Dario Maiorana və Bolqarıstanın Kliment Orhidski Universitetinin rektoru İvanliçev Dimitrova Bakı Dövlət Universitetində görüş keçirilib.

Qonaqları qəbul edən rektor, akademik Abel Məhərrəmov universitetin yaranma və inkişaf tarixindən, beynəlxalq əlaqələrindən danışdı. Qloballaşan dünyada vahid təhsil sisteminə inteqrasiyanın əhəmiyyətini

vurğulayan rektor bunun reallaşması istiqamətində universitetlərarası əməkdaşlığın önəmini xüsusilə qeyd edib.

Sonda Bakı Dövlət Universiteti və adiqəkilən universitetlərin arasında ayrı-ayrılıqda əməkdaşlıq müqaviləsi imzalandı. İmzalanan əməkdaşlıq müqaviləsi iki qurum arasında tədqiqatçı və doktorantların mübadiləsini, professor və müəllim heyətinin elmi sahədə ixtisaslarının artırılmasına qarşılıqlı

yardımı, qabaqcıl inkişaf mətədləri sahəsində təcrübə mübadiləsini, ikitərəfli birgə simpozium, seminar və konfrans təşkilini və qarşılıqlı maraq doğuran layihə və proqramlarda tərəflərin birgə iştirakını nəzərdə tutur.

Qeyd edək ki, qonaqlar universitetlə yaxından tanış olmaq məqsədilə laboratoriyalar, Heydər Əliyev muzeyi, Elektron-Tədris Mərkəzində də olublar.

S.QARAYEVA

Umud Rəhimoğlu Beynəlxalq Mətbuat İnstitutunun İdarə Heyətinin toplantısında iştirak edəcək

Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondunun sədri, Beynəlxalq Mətbuat İnstitutunun (BMİ) İdarə Heyətinin üzvü, BMİ-nin Azərbaycan Milli Komitəsinin rəhbəri Umud Rəhimoğlu Avstriyanın paytaxtı Vyanaya yola düşüb. BMİ-nin Azərbaycan Milli Komitəsinin informasiya departa-

mentindən verilən məlumatla görə, U. Rəhimoğlu Vyanaya BMİ-nin idarə heyətinin toplantısında iştirak etmək üçün gedir. İdarə heyətinin toplantısında BMİ-nin il ərzində fəaliyyəti, qarşıda duran işlər və bir sıra məsələlər barədə müzakirələr aparılacaq. Toplantıda bu günlərdə Bakı-

da keçirilən "Neft, qaz və media" konfransının nəticələri də müzakirə ediləcək.

Xatırladaq ki, U. Rəhimoğlu bu il iyun ayında Cənubi Qafqaz regionundan, həmçinin Avropa və Asiya qonşuluğunda olan ölkələrdən BMİ-nin İdarə Heyətinə seçilən ilk media təmsilçisidir.

İSESKO Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərini qaytarmaq hüququnu dəstəkləyir

Təhsil, Elm və Mədəniyyət Məsələləri üzrə İslam Təşkilatı (İSESKO) Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərini qaytarmaq hüququnu qətiyyətlə dəstəkləyir. "Trend"-in məlumatına görə, bunu Bakıda öz işinə başlayan II Beynəlxalq Humanitar Forumun açılışında qurumun baş direktoru Əbdüləziz

bin Osman əl-Tüveyrci bildirdi:

"Bu işğal beynəlxalq hüquqa, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə və tarixin özünə ziddir".

İSESKO-nun baş direktoru forumda iştirak edən ölkələri işğal olunmuş ərazilərin bərpasında Azərbaycanın mövqeyini

dəstəkləməyə çağırıb:

"Azərbaycan ərazilərinin işğalı qanunsuz və ədalətsizdir".

Əl-Tüveyrci bildirdi ki, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazisində aeroportun tikintisi qanunsuzdur:

"Bu ərazi tarixən, mədəni və hüquqi baxımdan Azərbaycan torpağıdır".

Amerika Məktəb Məsləhətçiləri Assosiasiyasının prezidenti Azərbaycan Turizm İnstitutunda görüş keçirib

ABŞ-nin Azərbaycandakı səfirliyinin maliyyə dəstəyi ilə ölkəmizə gələn Amerika Məktəb Məsləhətçiləri Assosiasiyasının (ASCA) prezidenti xanım Dr. Şeron Seveyr səfər çərçivəsində Azərbaycan Turizm İnstitutunda (ATİ) olub.

İnstitutdan verilən məlumatla görə, qonaq "Amerikalı natiqlər

silsiləsi" adlı proqrama uyğun "karyera tədqiqatı və məsləhət" üzrə interaktiv təqdimatla çıxış edib. Eyni zamanda ATİ əməkdaşlarını maraqlandıran sualları cavablandırıb. Görüşün sonunda Dr. Şeron Seveyr təhsil və mədəni tədbirlərə dair müvafiq proqramların işlənilməsi istiqamətində ATİ kollektivi ilə faydalı

əməkdaşlığa əminliyini bildirib.

Qeyd edək ki, aparıcı amerikalı karyera məsləhətçisi Dr. Şeron Seveyr oktyabrın 7-dək Azərbaycanla olacaq. Bu müddət ərzində müxtəlif rayon, eləcə də bir sıra təhsil müəssisələrində karyera tədqiqatı və məsləhət üzrə təqdimat keçirəcək.

S.MÜRƏTQIZI

"hesab.az"-da 500-mininci ödəniş aparana "lumia-710" smartfonu hədiyyə

"Hesab.az" 500-mininci ödəmə aparana istifadəçisinə "Nokia"-nın müasir smartfonu olan "Lumia-710"-nu hədiyyə edəcək. Bu aksiyaya on-layn ödəmələr portalında qeydiyyatdan keçən bütün müştərilərə şamil olunur.

"Golden Pay" ödəmə texnologiyaları əsasında çalışan "Hesab.az" portalı hal-hazırda istənilən mobil operatorların, e-kəser İnternet-provayderlərin, kabel televiziyaya bəbəklərin, kommunal, sığorta şirkətlərin, eləcə də İnternet-mağazaların və onlarla digər şirkətlərin xidmətlərini istənilən banka məxsus plastik kartlar vasitəsi ilə ödəmə imkanını verir. Bu zaman qeydiyyatdan keçən istifadəçilər şəxsi kabinet açmaq, ödəniş tarixçilərini aparmaq və bonus kampaniyalarda iştirak edə bilirlər. Onlar portalın tərəfdaşı olan 42 şirkətin xidmətlərini həmçinin mobil telefonlar vasitəsi ilə — m.hesab.az mobil kommersiya mərkəzi kimi fəaliyyət

göstərən resursdan da ödəyə bilirlər.

"Hesab.az" da artıq qeydiyyatdan keçən istifadəçilərin sayı 25 minə yaxınlaşır, hər ay "Golden Pay" texnologiyasından yararlanan müştərilərin sayı isə 50 mindən çoxdur. Ödəmə portalında qeydə alınacaq 500-mininci tranzaksiya cari ayın birinci yarısında gözlənilir. İlin əvvəlindən bu günə kimi portaldakı ümumi həcmi 10 milyon AZN yaxın 480 mindən çox ödəniş həyata keçirilib.

Xatırladaq ki, "Hesab.az" yaxın bir zamanda istehlak kreditlərinin, rüsumların və yol polisi-

nin cərimələrini ödənilməsi üzrə xidmətləri təklif etmək niyyətindədir. Yenilənən portal öz istifadəçilərinə, ebay.com prinsipinə uyğun olaraq, mallar və xidmətlər, o cümlədən soyahət turları, təyyarə, qatar biletlərini, oyləncə mərkəzlərinə biletləri almaq və satmaq imkanını verəcək. Ödənişlər, "Visa" və "MasterCard" kartları ilə yanaşı, hesab.az portalında qeydiyyatdan keçən istifadəçilər tərəfindən "elektron pul kisəsi" vasitəsi ilə aparılacaq. "Elektron pul kisəsi"-ləri hesablarını artırıb vəsaitini isə banklar, poçt şöbəsi və "Paypoint" terminallarından mümkün olacaq.

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu mədəniyyətlərəarası dialoqun inkişafına əvəzsiz töhfələr verəcək

Dünən Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzində İkinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu işə başlayıb.

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda 70 ölkəni və 7 mötəbər beynəlxalq təşkilatı təmsil edən 694 nəfər iştirak edir. Onlardan 10 nəfəri sabiq dövlət başçısı, 11-i Nobel mükafatı laureatı, 5-i dünyanın nüfuzlu fəxri professoru (Emeritus professor), 10-u mötəbər beynəlxalq təşkilatları təmsil edən rəhbər vəzifəli şəxs, 55-i görkəmli ictimai və siyasi xadimdir. Forum iştirakçıları jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycana səfərlərindən və forumun əhəmiyyətindən danışıblar.

Argentinanın Rosario Milli Universitetinin rektoru Dario Maiorana Azərbaycanda gənclər ölkəsi kimi gördüyünü deyib: "Azərbaycanı gənclər ölkəsi kimi görürəm".

O, II Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun əhəmiyyətindən bəhs edərkən əmin olduğunu bildirib ki, bu tədbir yalnız təhsil məsələlərini deyil, xalqların inkişafında önəmli olan bütün məsələləri əhatə edəcəkdir. Onun sözlərinə görə, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu ən geniş humanitar əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirə edildiyi nüfuzlu bir məkandır. Mədəniyyət, sivilizasiyalar və konfessiyalar arasında zəngin əməkdaşlıq ənənələri olan Azərbaycan bu formatda tədbirlərin keçirilməsi üçün ideal yerdir.

Bolqarıstanın Kliment Orhidski adına Sofiya Universitetinin rektoru Ivan Dimitrov bildirib ki, Bakı Forumu xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşma, sülhün bərqərar olunmasına öz töhfəsini verəcək. Onun sözlərinə görə, Forum XXI əsrdə bəşəriyyətin qarşısında duran global çağırışlara cavab axtarmaq, humanitar əməkdaşlıqla bağlı ən mühüm məsələlərə dair geniş spektrli dialoqlar, fikir mübadilələri və müzakirələr aparmaq üçün beynəlxalq miqyasda nüfuzlu elmi-siyasi platformadır: "Düşünürəm ki, Bakı Forumu xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşma, dünyada təhlükəsizliyin, sülhün bərqərar olunmasına öz töhfəsini verəcəkdir. Elm, təhsil və digər sahələri əhatə edəcək forum çox böyük əhəmiyyət daşıyacaqdır".

Fizika üzrə Nobel mükafatı laureatı Corc Fitzgerald Smut vurğulayıb ki, Azərbaycan sürətlə inkişaf edir: "Azərbaycanda sürətli inkişafı şahidi oldum. Bakıda olmağmdan çox məmnunam. Burada özümü vətənimdəki kimi hiss etdim". C.Smut II Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun əhəmiyyətindən danışmış, tədbirin mədəniyyətlərəarası dialoqun inkişafında müstəsna rol oynayacağını əminliklə qeyd edib. Alim, həmçinin forumda maraqlı məsələlər barədə müzakirələr aparılacağını da vurğulayıb.

Bakıda ilk dəfə gəldiyini deyən dünya şöhrətli alim şəhərin gözəlliyindən, xüsusilə gecələrinin möhtəşəmliyindən söz açıb. Qonaq Xəzər dənizi, İçərişəhər, Qız qalasının onda unudulmaz təəssürat yaratdığını qeyd etmişdir. Bu yerlərdən zövq aldığı deyən C.Smut Bakıda Şərq və Qərb elementlərinin özündə birləşdirən memarlıq nümunələrinə heyran qaldığını, həm qədim, həm də müasir arxitekturanın valehedici olduğunu bildirib. Nobel mükafatı laureatı forumdan sonra daha bir neçə gün Azərbaycanda qalacağını və ölkəmizlə yaxından tanış olacağını vurğulayıb.

Koreyanın Hankuk Xarici Dillər Universitetinin xarici əlaqələr üzrə dekani, professor Tae Yeonb Janq isə qeyd edib ki, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu mədəniyyətlərəarası dialoqun inkişafına əvəzsiz töhfələr verəcək. T.Janq forumda müzakirə ediləcək vacib məsələlərin bəşəriyyətin üzləşdiyi bir sıra problemlərin həlli yollarının tapılması işinə kömək edəcəyini əminliklə vurğulayıb. T.Janq forumda dünyanın tanınmış siyasətçilərinin, Nobel mükafatı laureatlarının, bir sıra beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinin iştirak etməsinə Azərbaycanın dünyada gündən-gündə artan nüfuzunun bariz nümunəsi kimi səciyələndirib. Qonaq, həmçinin Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun təşkilatçılığının yüksək səviyyədə olması xüsusi vurğulayıb.

Belçika parlamentinin fəxri sədri Anna Marie Lizinin dediyinə görə, Azərbaycan son illərdə iqtisadi sahədə böyük uğurlar əldə edib: "Azərbaycan son illərdə iqtisadi sahədə böyük uğurlar əldə edib. Hazırda Azərbaycan iqtisadiyyatı sürətlə inkişaf edir. Azərbaycan xüsusən etnik və dini tolerantlıq baxımından da dünyada nadir ölkələrdən biridir".

Onun sözlərinə görə, forumda elm, təhsil, mədəniyyət, iqtisadiyyat, siyasət və digər sahələrdə tanınmış şəxslər görüşüb maraqlı və faydalı fikir mübadiləsi aparılacaq: "Mən bu mötəbər tədbirin səmərəli olacağına əminəm. Azərbaycanın belə forumların keçirilməsindəki böyük təcürübəsi bunu deməyə əsas verir". Bakının inkişaf etmiş bir çox Qərb ölkələrindəki şəhərlərindən heç də geri qalmadığını vurğulayan A.M.Lizin paytaxt sakinlərinin çox mehriban və qonaqpərvər olduqlarını qeyd edib.

Nobel mükafatı laureatı Kennet Arrov isə bildirib ki, Forum Bakıda çox möhtəşəm təşkil olunub. Bakı daha bir neçə belə beynəlxalq forumları keçirməyə qadirdir. Onun sözlərinə görə, bu gün start götürən İkinci Bakı Beynəlxalq Forumu təşkilatçılıq səviyyəsinə görə dünyanın ən yaxşı tədbirlərindən biridir: "Forum müddə-

tində bir sıra humanitar məsələlərin müzakirəsi qarşısı qoyulub və ümid edirik ki, müzakirələrin sonunda müsbət nəticələr əldə ediləcəkdir".

K.Arrow həmçinin qeyd edib ki, Bakıda aparılan çox möhtəşəm layihələr əsl müasir standartlara cavab verir: "Bakı sürətlə inkişaf edir və dünya şəhərləri arasında özünə xüsusi yer tutur".

Almaniyanın Maynts Universitetinin professoru Hendrik Boes Hoten isə qeyd edib ki, 2-ci Bakı Beynəlxalq forumu çox möhtəşəm təşkil olunub.

Onun sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyevin tədbiri açılışına gəlməsi tədbirin əhəmiyyətini daha da artırır:

"Bu forumda ölkələr arasında qarşılıqlı humanitar əlaqələrin inkişaf etdirilməsi üçün geniş müzakirələr aparılıb. Burada əldə edilən nəticələr növbəti illərdə foruma dünyanın diqqətini daha da artıracaqdır".

H.Hoten Bakıda 5-ci dəfə olduğunu da diqqətə çatdırıb: "Hər dəfə gəlişimdə Bakının sürətlə dəyişdiyini şahidi oluram. Bakı öz gözəlliyi ilə mənə heyran qoydu. Bakıda gözdüyüm vaxt mənə ən çox zövq verən Qobustan abidəsi oldu".

Almaniya Bundeştaqının keçmiş üzvü, professor Hakkı Keskin deyib ki, Azərbaycan onun ikinci vətənidir: "Azərbaycan, onun paytaxtını çox sevirəm. Bakıda hər səfərimdə yeniliklərin, dəyişikliklərin şahidi oluram. Bakıda genişmiqyaslı abadlıq işləri aparılır, gözoxşayan binalar tikilir. Donizkonarı Milli Parkın gözəlliyi insanı valeh edir. Azərbaycanın paytaxtında sözün əsl mənasında, sürətli inkişaf prosesi gedir. Bakı dünyanın ən gözəl şəhərlərindən biridir". Azərbaycanı tez-tez səfər etdiyini diqqətə çatdıran qonaq Bakıda keçirilən Beynəlxalq Humanitar Forumu münasibət bildirərək deyib: "Düşünürəm ki, Azərbaycan doğru yol seçib. Azərbaycanın dünyaya tanınması böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan belə mötəbər tədbirlərin Bakıda keçirilməsi çox vacibdir. Dünyanın tanınmış şəxsiyyətləri burada bir araya gələcəklər, beynəlxalq əhəmiyyətli mövzuları müzakirə edəcəklər, eyni zamanda, Azərbaycanla yaxından tanış olacaqlar, paytaxt Bakıda gedən inkişaf prosesləri barədə ətraflı məlumat almaq imkanı qazanacaqlar. Forum çərçivəsində multikulturizm və mediyanın cəmiyyətdə rolu kimi aktual məsələlər də müzakirə olunaçaqdır. Bunlar isə dünyaya miqyasında çox əhəmiyyətli mövzulardır. Bununla Azərbaycan qapılarının global problemlərin müzakirəsi üçün dünyaya açıq olduğunu bir daha nümayiş etdirir".

Səvinc QARAYEVA

"Azərbaycan dövlətinin bu addımı böyük önəm daşıyır"

"FORUM TƏKCƏ AZƏRBAYCAN ÜÇÜN DEYİL, BÜTÜN DÜNYA ÜÇÜN BÖYÜK ƏHƏMİYYƏT DAŞIYIR"

Ötən gün Heydər Əliyev Mərkəzində Beynəlxalq Humanitar forumu keçirilib. Forumda Azərbaycan prezidenti ilə yanaşı bir çox nüfuzlu dünya xarici və yerli qonaqlar da qatılıb. Jurnalistlərin suallarını cavablandıraraq qonaqlar bir çox maraqlı məsələlərə toxunaraq bu forumun yüksək əhəmiyyətini vurğulayıblar.

Türkiyənin ölkəmizdəki səfiri İsmayıl Coşqun Alper "XXI əsr: Ümidlər və təhdidlər" mövzusunda keçirilən beynəlxalq forumla bağlı sualları cavablandıraraq beynəlxalq humanitar forumu yüksək qiymətləndirib. O, nüfuzlu qonaqların tədbirə qatılmasının çox əhəmiyyətli olduğunu bildirib. Onun sözlərinə görə, foruma qatılan nüfuzlu şəxslərin bu qədər yüksək səviyyədə qatılmasının müzakirə etməsinin çox böyük faydası olacaqdır.

Qazaxıstandan olan tarixçi-publisist Məvsud Tecmurad jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycanın öz ərazisinin 20 faizini itirməsindən təəssüfləndiyini qeyd edib: "Mən bir tarixçi kimi ömümlənməyə, işğal olunmuş Azərbaycan torpaqlarını sifətli türk torpaqlarıdır. Dağlıq Qarabağ münasibətində ciddi diqqət tələb edir və bu problem təcili həll olunmalıdır. Amma bu, hərbi yolla deyil, beynəlxalq ictimaiyyətin fəal iştirakı ilə sülh danışıqları yolu ilə baş verə bilər".

Türkiyə Xəzər Strateji İnstitutunun rəhbəri Haldun Yavaş açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan bu tədbirə bir daha sübut etdi ki, təkə enerji ölkəsi deyil, mədəni sahədə də inkişaf edib". Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın mədəni tədbirlər keçirməklə özünü dünyaya təqdim edir, mədəniyyətinin dünyaya çatdırılmasına böyük rol oynayır.

Ukraynalı siyasi icmalçı Yuri Raxhel hesab edir ki, bugünkü dünyada mövcud olan hərbi münaqişələr forumda Bakıda keçirilən beynəlxalq humanitar forum çox böyük

müstəsna rol oynayır. Y.Raxhelin fikrincə, hərbi-diplomatik qarşıdurmalar fonunda humanitar məsələlər birinci planda dayanmalıdır: "Bunu bu gün Azərbaycanın dövlət başçısı İlham Əliyev də forumda bəyan etdi. Belə tədbirlər bu cür problemlərin həllinə müsbət təsir göstərə bilər. Siyasi rəhbərlər birinci növbədə humanitar məsələlərlə məşğul olsa, onda dünyada daha az qan tökülür, belə konfliktlərin və qarşıdurmaların sayı az olar. Çox təəssüf ki, bu, bugünkü dünyada belə deyil. Düşünürəm ki, Bakıda keçirilən bu forum bu münaqişələrin həllində rol oynayaçaq və problemlərin həllinə təsir göstərəcəkdir".

Rusiya prezidentinin beynəlxalq mədəni əməkdaşlıq üzrə xüsusi nümayəndəsi Mixail Şvidkovun qonaqlarına, Azərbaycan və Ermənistan arasında beynəlxalq dialoqun bərpası üçün çox ciddi iş görmək lazımdır: "Azərbaycan və Ermənistan ziyalıları arasında dialoqun bərpası üçün çox ciddi iş görmək lazımdır. Bunun üçün ilk növbədə prezidentlərin siyasi iradəsi lazımdır. Bu bir faktdır ki, Ramil Səfərovun azadlığa buraxılmasının erməni cəmiyyətində gərginlik yaratdı. Bu, əlbəttə ki, görcəyimiz işi çətinləşdirir, amma hesab edirəm ki, dünyada ən mühüm dəyər — kompromisdır. İstənilən halda icmalar arasında görüşün təşkili istiqamətində işi davam etdirəcəyəm. Mən həmişə övladların müharibədə itirəcəkləri həyat və özlərini düşünürəm".

Hazırda türkdillil ölkələrin səfirlərinin müəyyən bölgələrdə bir araya gəlməsi ilə bağlı iş aparıldığıni dilə gətirən Türkdillil ölkələrin Əməkdaşlıq Şurasının baş katibi Halil Akıncı burada türkdillil ölkələrlə bağlı örtuc məsələlərin müzakirə ediləcəyini bildirib. O, istənilən toplantıda Azərbaycan və Türki-

yən daim bir-birinə dəstək olduğunu deyən H.Akıncı bunun türkdillil ölkələrin toplantılarında da eyni cür olduğunu və səfirlərin toplantısında da ənənəvi qaydada olacağını söyləyib.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Milliyyətçi Hərəkat Partiyasının olan üzvü Sinan Oğan jurnalistlərə açıqlamasında söyləyib ki, ermənilərin Xankəndi hava limanını çəkmək istəyi onların odla oynamasın deməkdir. Onun sözlərinə görə, bu, nə beynəlxalq mülki aviasiya təşkilatının qaydalarına, nə də beynəlxalq razılaşmalara uyğun gəlir: "Son zamanlar Sarkisyan iqtidarı ölkə daxilində uğursuzluqla qarşılaşdıqdan, seçkiləri uduzacağını bildiyindən belə bir addım atmaq istəyir. Bununla da Azərbaycan təhrik etməyə, daxili siyasətlərinin müharibə ruhunda qurumağa çalışır. Ermənistan odla oynayır. Hazırda Suriyada vəziyyət getdikcə gərginləşir. Belə bir dönmədə Qafqazda başlayacaq müharibədə Ermənistan böyük zərər görəcek. Biz Ermənistan sülh müvəqqəti çıxış etməyi tövsiyə edirik. Ermənistan düşməsin ki, Dağlıq Qarabağ işğal edib və sona qədər bu ərazilər onlarda qalacaq. Ermənistanın ağı varsa, odla oynamasın".

Latviyanın sabiq prezidenti Valdis Zatlers isə açıqlamasında belə bir tədbirin təşkilindən məmnun olduğunu qeyd edib: "Mən fəxr edirəm ki, Azərbaycan, onun hökuməti və xalqı dünyada bu qədər problemlin olduğu bir zamanda bu qədər aktual beynəlxalq forum təşkil edir. Bu forum ardıcıl olacaq və uzun müddətli ənənəyə çevriləcək. Çünki burada müzakirə olunan mövzular öz aktuallığını itirməyəcək. Forum tək Azərbaycan üçün deyil, bütün dünya üçün əhəmiyyət daşıyır".

Aqil LƏTİFOV

"Ermənistan Minsk Qrupundan sui-istifadə edir"

MÜBARİZ ƏHMƏDOĞLU: "ERMƏNİSTANIN BÜTÜN VURNUXMALARI YALNIZ QARABAĞ MÜNAQİŞƏSİNİN TƏNZİMLƏNMƏSİNDƏ İŞTİRAK DƏ İMTİNA ETMƏKDİR"

Siyasi İnnovasiya və Texnologiya Mərkəzinin rəhbəri Mübariz Əhmədov sentyabr ayı üçün beynəlxalq aləmdə və regionda baş verən siyasi olaylarla bağlı ayılı hesabını açıqlayıb.

Suriya hadisələri pat vəziyyətinə dövrə gətirdiyi bildiren politoloq Qərbin isə öz məqsədinə çatmaqdan hələ uzaq olduğunu deyib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan onun üzərində Qərbin və Rusiyanın rəqabət apardığını nümayiş etdirməklə Ermənistan həm Qərbdən, həm də Rusiyadan pul çəkmək istəyir: "Onun Avropa istiqamətində bəlf siyasəti müəyyən qədər notica verdi. Avrokomissar Ş.Füle əvvəlcədən razılaşdırılmış 28 milyon avronun üstünə 15 milyon avro da qoyaraq 43 milyon avroluq pul vəsaitini gətirib Ermənistanı təqdim etdi. Hələ ki, Rusiya bir şey vəd verməyib. Buna görə Avropanın adamı hesab edilən Baş nazir T.Sərkisyan RF Baş naziri D.Medvedyevə görə faktından istifadə edərkən yeni bəlf sxemləri hazırladı. Ermənistanın NATO və KTMT hərbi təlimlərinə də münasibətlərinin ən yaxşı izahını bəlf və ya Qərblə Rusiya arasında rəqabət yarışması təşkil etmək prizmasında ən yaxşı izahını vermək mümkündür. Son il yarımında Rusiyanın Ermənistandakı bütün addımları Qərbin analoji addımları ilə müşayiət olunub. Bunu rəsmi Yerevan özü təşkil edir. KTMT hərbi təlimləri də beləcə oldu. NATO-nun Baş Katibi A.F.Rasmussenin regiona səfərinin tarixi KTMT-nin hərbi təlimlərinin başlanması tarixi ilə üst-üstə düşdüğü üçün Ermənistan təlimin tarixini 10 gün geriye atdı. Bunu hərbi təlim keçiriləcək poliqonun hazır olmaması ilə izah etdi. KTMT-nin hərbi təlimləri başa çatdıqdan sonra, Ermənistan yenidən bir günlük NATO hərbi təlimləri keçirdi. Bu NATO hərbi təlimlərinə etiyac yox idi, çünki Ermənistan sülhməramları Almaniya və hərbi təlimdən yenidən qaçıbdılar. NATO, KTMT siyasi və hərbi təlim parametrlərini Ermənistan rəhbərliyi öz maraqları prizmasında koordinasiya etməklə həm Qərblə, həm də Rusiyaya rəqabət mesajı verirlər".

Dağlıq Qarabağ münaqişəsini tənzimləməkdə tərəflərin siyasi iradə nümayiş etdirəcəyini Ermənistan fəsadları yaratdığı bildirən politoloq bunları söyləyib: "1992-ci ilin may ayında Tehranda Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tərəfləri münaqişəsini tənzimləməyə istəyirdilər. Azərbaycanın bu siyasi iradəsi kimsə xoşuna gəlmədi. Ermənilərə Şuşanı işğal etməyə şərait yaratdı. 90-cı illərin ilk yarısında Qərbin regiona gəlməsi o cümlədən, Dağlıq Qarabağ tənzimləməsində iştirakı üçün Azərbaycanın nümayiş etdirdiyi siyasi iradə o zaman əlavə 5 rayonun işğalının səbəblərindən biri oldu. 1997-ci ildə L.Ter-Petrosyan haqqıqatən Dağlıq Qarabağ münaqişəsini tənzimləməkdən ötrü

güclü siyasi iradə qoydu. Qoyduğu siyasi iradə onu hakimiyyətdən uzaqlaşdırdı. R.Köçaryan 1999-cu ildə başa düşdü ki, siyasi iradəsiz Qarabağ məsələsi həll olunmayacaq və beləliklə Ermənistan inkişaf etməyəcəkdir. ATƏT-in İstanbul sammitində siyasi iradə nümayiş etdirməyə hazır idi. 1999-cu il oktyabrın 27-də Ermənistan parlamentindəki gülləbaran R.Köçaryan Qarabağ məsələsindəki siyasi iradəsinin gülləbaranı idi. 2008-ci ildə qan üstündə hakimiyyətə gələn S.Sərkisyan Qərbin Qarabağ məsələsində həssaslığını bildiyi üçün Qarabağ məsələsində sövdələşməyə başladı və ortalığa siyasi iradə qoydu. Dağlıq Qarabağ Azərbaycan investisiya qoymasından danışıdı, "Azərbaycan bacarsa Dağlıq Qarabağ ermənilərinin özünə tərəf çəksin" fikrini işlətdi. Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların qaytarılmasının mümkünlüyünü açıq mətləb bildirdi. Az sonra S.Sərkisyan bu fikirlərin hamısını unudu. ABŞ-in Ermənistandakı o zamankı səfiri M.Yovanoviç rus variantı ilə deyil, məhz amerikalı metodla onun siyasi iradəsinin öldürüldü. Qan tökərək, demokratiyanı tapdayaraq hakimiyyətə gəmiş Sərkisyan Yovanoviç dəstək verdi. Ən güclü müxalifət qüvvələrini Sərkisyanın arzusuna uyğun parçaladı. Təki kimsə S.Sərkisyanı maneçilik etməsin. Sərkisyan Yovanoviçin bu addımlarının müqabilində Qarabağ məsələsində mövqeyini sərbəstləşdirdi".

Ermənistanda İrana qarşı müharibədən narahat olduğunu deyən politoloq bunları söyləyib: "Lakin eyni zamanda onlar indiki halda yaranmış vəziyyətdən İrannın ziyanına, özlərinin xeyrinə istifadə etmək niyyətindədirlər. Erməni ekspertlərinin fikrincə, Ermənistanla əməkdaşlığı dərinləşdirmək üçün İran əlavə nəisə təklif etməlidir. Xristian Ermənistan yeganə islam İranı ilə sülh münasibətə malik həmsərhəd

dövlətdir. İran özü belə əməkdaşlıqda maraqlıdır. Erməni ekspertlərinin İrana qarşı belə iddiasını İran prizmasında əsaslı hesab etmək olar, çünki ermənilər bundan da artıq ambisiyalarını İrana qəbul edə bilsinlər. R.Səfərovun ekstradisiyası və əfvinə münasibətdə ermənilər təkə, xristian dünyasında deyil, həm də İranda da antisəfərov kampaniyası apara bildilər. Erməni ekspertinə İran televiziyasında bütün azərbaycanlıları söyməyə şərait yaratdılar. İran erməniləri 980 nəfər kardandan erməniyə də dəvət etməklə Tehrandan mərkəzində İran rəsmilərinin icazəsi və iştirakı ilə geniş antisəfərov tədbir keçirdilər. Mazandarannın iş adamlarından ibarət nümayəndə heyəti Yerevanda Ticarət Səməy Palatasında görüşlər keçirdilər. Mazandarandan gələn nümayəndə heyətinə Valeh O.Parzanegi başçılıq edirdi. ABŞ-da Cənubi Azərbaycan, daha doğrusu İran azərbaycanlılarının vəziyyəti ilə bağlı aparılan müşahidələr İranda ciddi narahatlıq yaradır. Konqresmen D.Rorabaherin Konqresə təqdim etdiyi layihə azərbaycanpərəst mövqədə daha çox antiiran mövqədir. ABŞ Konqresində bu gün İrannın əleyhinə işləyən, İran-Azərbaycan münasibətlərinin düşməncilik münasibətləri olması ilə bağlı məlumatlar İrannın dostu ermənilərin yaydığı məlumatlardır. D.Rorabaher İranda ki cənubi azərbaycanlıların vəziyyətdən öncə bu ölkədə bəllələr və kürdlərin də məsələsinə də qaldırılmışdır". Yerevanda ki irənlər erməni və xarici mətbuata müsahibələrində açıq-aşkar bəyan ediblər ki, Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlamaq siyasətinə istənilən qədər dəstək verməyə hazırdırlar".

M.Əhmədovğünun sözlərinə görə, yalnız BMT Dağlıq Qarabağ münaqişəsini tənzimləyəcək: "Ermənistan Minsk Qrupu konsensus mexanizmi ilə işləməsindən sui-istifadə edir. Rusiya, Fransa və ABŞ öz vasitəçiliklərini ATƏT-də dayandırmaq BMT formatında davam etdirməlidirlər. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin praktiki tənzimləməsinə imkan verən "Böyük Sülh Müqaviləsi" imzalandıqdan sonra ilk addım kimi snayperlərin geri çəkilməsinə baxmaq olar. Vasitəçiliyin ATƏT formatında BMT formatına keçirilməsi dinc tənzimləməyə ümid yaratmaq, müharibənin qarşısını alma bilər. R.Səfərov məsələsi E.Nalbandyan BMT baş assambleyasında Qara dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına aid məsələləri Azərbaycanı həmkarı ilə birlikdə müzakirə etməyə maneçilik etmədi. Bu bir daha sübut edir ki, Ermənistanın bütün vətəndaşları yalnız Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsində iştirakdan imtina etməkdədir. Sadəcə, ermənilər çalışırlar ki, tənzimləmədən yayınmadakı günahı başqa tərəfin üstünə qoyunsunlar".

Aqil LƏTİFOV

BSU-da iki görüş

Bakı Slavyan Universiteti Azərbaycanda və xaricdə böyük nüfuz qazanıb. BSU dünyanın müxtəlif ölkələrinin elm, təhsil, mədəniyyət ocaqları ilə sıx əlaqə saxlayır. Tanınmış siyasətçilər, alimlər, yazıçılar və bir çox digər görkəmli şəxslər tez-tez universitetin qonağı olurlar.

İlk görüş Sofiyanın Müqəddəs Kliment Orhidski Universitetinin rektoru prof. İvan İlçevlə oldu. BSU-nun rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü professor Kamal Abdullayev və prof. İ.İlçev Sofiya Universiteti və BSU-nun əməkdaşlıq perspektivləri, müəllim və tələbələrə ixtisaslandırma məsələlərinin müzakirə edildilər. Qonaq BSU-da fəaliyyət göstərən Bolqar Dili və Mədəniyyəti Mərkəzində oldu. Bolqarşünas tələbələrə görüşən rektor gənclər bolqar dilində salamladı. O bildirdi ki, hər il ölkələrimiz arasında tələbə-müəllim mübadiləsinin aparıldığını bildirdi və rektor tələbələrə Bolqariyaya yay məktəbinə, həmçinin gələn il keçiriləcək regional tələbə konfransına dəvət etdi.

Sonra tanınmış rus yazıçısı, na-

siri, rəssamı və ən nəhayət maraqlı insan Vladimir Nikolayeviç Vovanoviç və məşhurluqda heç də ondan geri qalmayan şair Andrey Dmitriyeviç Demyentev BSU-nun qonağı oldular. Tələbə və müəllimlərin iştirak etdikləri görüşdə qonaqları səmimi salamlayan BSU-nun rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü professor Kamal Abdullayev məşğul olmaqlarına baxmayaraq BSU-nun kollektivi ilə görüşə gələnlərinə görə qonaqlara dərin təşəkkürünü bildirdi. İlk söz A.D.Demyentevə verildi və o, böyük həvəslə lirik şeirini oxuduqdan sonra iştirakçıları romantik əhval-ruhiyyəyə köklədi. Özünün "Səfeh Qalileo haqqında nağıl" adlı satirik hekayəsini oxuyan

V.A.Voyonoviç görüş iştirakçıları böyük maraqla dinlədilər. Tədbir iştirakçıları 80 illik yubileyi münasibətilə V.A.Voyonoviç təbrik etdilər. Qonaqlar onları yaradıcılığı ilə bağlı müxtəlif suallar verdi. "Bakı xoşunuza gəldimi?" sualına isə "Xoş təəssürat oyadı" deyə V.A.Voyonoviç cavab verdi. Gördülmə hdiyyələri təqdim edildi və onlar BSU-nun "Fəxri qonaqlar" kitabına ürok sözlərini yazdılar. Qeyd etmək lazımdır ki, görüşdə "Azərmaş" Nəşriyyat evinin direktoru Azər Mustafazadə və "Litteraturmy Azerbaydjanı" qəzetinin redaktoru Solmaz İbrahimova da iştirak edirdi.

Günay ƏLİYEVA

UNESCO-nun baş direktoru Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 870 illik yubileyi münasibətilə bəyanat yayıb

UNESCO-nun baş direktoru İrina Bokova da Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 870 illik yubileyi münasibətilə bəyanat yayıb. Bəyanatda deyilir: "Dahi şair və mütəfəkkir Nizami Gəncəvi ümumbəşəri dəyərə malik bir alimdir. Bu il onun 870 illik yubileyinin keçirilməsi mədəniyyətlərəarası dialoqa bir çağırışdır və UNESCO təşkilatı bu yubileydə iştirakdan çox böyük şəərəf hissi duyur. Nizami yaradıcılığı bəşəriyyətin müxtəlifliyini, bilik və kamilliyə yola ilə zamanın axarını dəyişməyə çalışmasını təbliğ edir, ləyaqətə, ədalətə və əhəngdə bir cəmiyyətə səsləyir. Onun əsərləri mədəniyyətin xalqlar arasında körpü salmasını və ictimai şüuru təccüssüm etdirir. Hələ o dövrlərdə Nizami Gəncə şəhərinin kitabxanalarından, İslam dünyasının hər bir tərəfindən olan əsərləri — tərcümələri, qədim əsərlərin təfsirlərini, müxtəlif dillərdə olan poemaları və elmi işləri əldə

S.MÜRƏTQIZI

Rəfəncani: "İranda vəziyyət belə davam edə bilməz"

"İranda vəziyyət belə davam edə bilməz". APA-nın məlumatına görə, bu fikirləri İran Məsləhət Şurasının sədri, eks-prezident, ayətullah Əli Əkbər Haşimi Rəfəncani bildirdi. Onun sözlərinə görə, ölkəyə can yandıranlar və ziyalılar da durmadan narazıdırlar: "Ancaq biz bütün çətinliklərlə və problemlərlə baxmayaraq ümidimiz itirməmişik. Hamımız səbirlə olmalı və daha yaxşı fürsətin yaranmasını gözləməliyik".

Qeyd edək ki, bu günlərdə Rəfəncaninin oğlu və qızı həbs olunub. Faiyə Haşimi 6 aylıq həbs cəzasını evin həbsxanasında çəkir. Mehdi Haşimi isə Böyük Britaniyadan qaçıtdıqdan sonra həbs edilib.

Türkiyə müharibənin astanasındadır mı?

Aprelin 1-də İstanbulda keçirilmiş "Suriyanın dostları" qrupunun toplantısında baş nazir Erdoğan BMT Təhlükəsizlik Şurasını Suriyaya qarşı daha sərbəst sanksiyalar qəbul etməyə sözləndə işin bütü ağırlığının Türkiyənin üzünə düşəcəyi məlum olmuşdu.

Xarici işlər naziri Əhməd Davudoğlu bir tərəfdən Suriya müxalifətini vahid təşkilatda birləşdirməyə çalışarkən, digər tərəfdən okeanın o tərəfindəki həmkarını cəzəyəndən proseslərlə bağlı anbaan bilgiləndirirdi. Dövlət katibinin 2 ay əvvəlki səfəri zamanı İstanbulda keçirdikləri müstəqil mətbuat konfransında Hillari Klinton və Əhməd Davudoğlu bir tərəfdən Suriyadan gələn qaçqınların Türkiyənin cənub bölgəsindəki (xüsusilə Hataydakı) düşüncələrinin getdikcə artan ehtiyaclarının təmin edilməsi üçün dünyadan təcili 300 milyon dollar yardım istəməklə qalmayıb, sərhədin o tərəfində yaradılacaq tampon bölgə də daxil olmaqla, bütün effektiv variantları müzakirə etdiklərini və konkret addımlar dönmənin yaxınlaşdığını vurğulamışdılar.

Ə. Davudoğlunun 1 ay əvvəl BMT Təhlükəsizlik Şurasındakı çıxışı soyuq qarşılandı, Rusiya və Çin hörmətli nazirin sözlərini heç ciddiyyə almadığı kimi, Türkiyə mediasının bir qismi nazirin istefasını yenidən gündəmə gətirdi. 2 ay əvvəl Hataydakı qaçqınların düşüncəsinə CHP millət vəkiliyərinin girməsinə icazə verilməməsi təkə o düşüncəni yox, orada və ya Türkiyənin başqa bölgələrində barınan "Əl-Qaidə" terrorçularının Suriyadakı savaşda iştirak etmələrini, indi Suriyaya qarşı savaşın o terrorçuların daha sonra Türkiyənin başına hələ olacağına da yüksək səslə tələffüz edilməsinə səbəb oldu. Hataydakı düşüncədə məskunlaşmış "Azad Suriya Ordusu"nun təxminən 2 həftə əvvəl oranı tərk edib sərhədin o tərəfinə keçməsi Türkiyə ilə Suriyanın bu qədr sürətlə müharibənin astanasına gələcəyi barədə təxmin yürütmə imkanı vermirdi, baş nazir Erdoğanın Suriya məsələsi ilə bağlı sentyabr ayını ondan əvvəlki dönmədəki önəmli sualın uyğun olmayaraq susqun keçməsi (susqunluğa iqtidar partiyasının 30 sentyabrda keçirilmiş qurultayında Bəşər Əsəd barədə ənənəvi epitetlərin bir daha tədaviyə girməsi və Əsədin "gədiciliyinin" bir daha vurğulanmasıyla son verildi) "hökumət Suriya məsələsində əyləcə basdı" — şəklindəki şərhlərin meydana çıxmasına səbəb olub bu düşüncəni gücləndirdiyi bir vaxtda, xarici işlər naziri Davudoğlunun keçən həftə BBC-yə "Əsədin getməsi üçün savaş riskini də gözə almağa hazırıq" — şəklində açıqlama yapması ehtiyasların yatışmadığından xəbər verirdi.

Keçən həftənin əvvəlindən etibarən axşamları fərqli TV kanallarında keçirən baş nazir Erdoğan 30 sentyabrda qurultayda çox önəmli mesajlar verəcəyini bildirdi ki, bu mesaj əslində AKP-nin qurultayı hələ başlamadan salondakı qonaqların profilindən bəlli olmuşdu: Orta Şərqi-Şimali Afrika çizgisində "əzələ nümayiş edənlər" Ankara, Mursidən Bərzaniyə və Məşələ qədər bölgənin hal-hazırkı ən önəmli aktorlarını Ankaraya toplayaraq (hatta Mesut Bərzani "Türkiyə səninlə qürur duyur" sözləriylə alqışlandı) Əsəd rejimiylə rəhmsiz hesablaşmasının bəlkə də son "siyasi məşəqini" orada etmişdi.

Geridə qoyduğumuz yay Türkiyə ilə Suriya arasındakı münasibətlərin gərginləşməsinə (bəlkə gərginləş-

dirilməsinə) səbəbi hələ də məlum olmayan və xüsusilə ərəb mediasının zaman-zaman ortaya atdığı iddialarla beynəlxalq qarışıqlıq "aksiyalar" temp tutdu; 23 iyunda Aralıq dənizinin Suriya sahillərində türk qırıcı təyyarələrinin kim tərəfindən vurulduğu hələ də siri olaraq qalır. 18 iyulda baş nazir Erdoğan Moskvada İkon Bəşər Əsədin sarayında intihar bombaçıları Suriya müdafiə nazirini və bir neçə yüksək vəzifəli məmurunu qətlə yetirdi. Baş nazir Erdoğan yaxın vaxtlarda Şamdakı Əməvi məscidində qələbə namazı qılacaqlarını iddia edərək Suriya xarici işlər naziri Türkiyənin "öz torpaqlarında düşüncə qurub müxalifləri silahlandırmasının beynəlxalq savaş suçu" olduğunu xatırladı. Ən son isə Suriyadan atılan top mərmisinin Şanlıurfa'nın Akçakale qəsəbəsində 1 qadın, 4 uşağın ölümünə səbəb olmasına Türkiyənin Suriya ordusunun kazarmalarını bombalayaaraq çox sayda əsgəri öldürməklə cavab verməsi 30 sentyabrda siyasi "əzələ nümayiş"nin artıq geridə qaldığını göstərməkdədir.

Yaranmış vəziyyəti ABŞ dövlət katibinin 2 ay əvvəlki səfəri zamanı dediyi "uçuşa yasaq bölgələr də daxil olmaqla bütün variantları nəzərdən keçiririk" — sözlərindən daha da irəliləyənini göstərir. Akçakaleyə düşmüş bombağa görə Suriyanın rəsmən üzr istəyib istintaq başladıldığını ən yüksək səviyyədə bəyan etməsi artıq heç bir dəyər ərz etmir. Yaxın bəri təminatı qoruyan Moskvanın Ankaraya xəbərdarlıqlarının dozasının sərbəstləşməsi, Malatya'ya NATO radarları qurulandan bəri öfkəsini gizlətməyən İrannın "Türkiyə Suriya məsələsində uzaq dursun" səpkili onsuz da sərbəst dozalılı açıqlamalarının səngiməməsi "Ankaranı Şamın üzünə yürütmə" düşüncəsindən vaz keçirməyə

kifayət etmədiyini görürük. Erdoğan hökuməti 2 il əvvəl İraqın şimalında məskunlaşmış terror təşkilatına qarşı əməliyyat keçirmək üçün Məclisdən səlahiyyət alıb, indi səlahiyyətin sərhədləri genişləndirilərkən Suriyada da hərbi əməliyyatların keçirilməsi üçün Məclisin qapısı bir daha çalınır. TBMM-nin hal-hazırkı arifmetikasında hökumətin oradan Suriyaya qarşı hərbi əməliyyatlar üçün səlahiyyət alməsi çətin görünür.

"Sərhədin o tərəfində hərbi əməliyyatlar aparmaq üçün" Məclisdən tələb edilən budəfəki səlahiyyətin sərhədlərinin genişlənməsinə o səlahiyyətə sadəcə hər hansı bir maddə əlavə edilməsi kimi baxmaq lazımdır; zira 1995-dən bəri "sərhədin o tərəfində hərbi əməliyyatlar aparmaq üçün" hökumətlərə Məclis tərəfindən verilən səlahiyyətin hədəfi bəlli idi — türk ordusu terror təşkilatının yaz və yay aylarında fəallaşmasının qarşısını almaq üçün hər il martın əvvəlindən başlayaraq bölgədə təxminən 10 gün davam edən əməliyyatlar keçirərək nə Bağdadın, nə də Şimali İraq üsuli-idarəsinin reaksiyası ilə qarşılaşdı. İraqın işğalından sonra isə Türkiyənin o bölgədə əməliyyat aparması xeyli çətinləşdi və bu gün artıq orada hər hansı əməliyyat aparılmasından da söhbət getmir. "Sərhədin o tərəfində hərbi əməliyyatlar aparılması" üçün hökumətin Məclisdən istədiyi səlahiyyətə Suriyanın əlavə edilməsi isə savaş elanına hazırlıqdır.

Türkiyə bu savaş girecəkmi? Girsə, nə üçün girecək? Əsədi devirib Suriyaya demokratiya gətirmək üçün mü?

Deyərsən, bu işlər artıq hamı üçün ironik bir təbəssüm vəsiləsinə döndü... (APA)

Sivilizasiyaların mübarizəsi: dünyanın gələcəyinə olan təhlükələr

Bəşəriyyəti müharibələrdən bürüyüb. Dünyanın müxtəlif guşələrində alovlanan savaşlar qlobal miqyasda təhlükə yaradır. Bunun kökündə sivilizasiyaların mübarizəsinin durduğu barədə fikirlər vardır. Bəşəriyyətin gələcəyi ilə bağlı narahatlıqlar isə artır.

Sivilizasiyalararası münasibətlər: əsas əlamətləri

1952-ci ildə alman mənşəli ABŞ antropoloqları A.Krober və K.Kludxon mədəniyyət və sivilizasiyanı bir-birindən ayırmağın yanlış olduğunu iddia etmişdi. Sivilizasiyalar çoxdur və onların birgə mövcud olması yolu tapılmazdır (2). S.Hantinqtonun özünün gəldiyi nəticə isə xeyli dərəcədə düşündürücü idi — "sivilizasiyaların toqquşması qaçılmazdır". Geosiyasətdə bu cür ideya dəyişikliyi demək olar ki, bütün Qərbi nəzəriyyələrinin yeri idi. Bu proses filosofların gəldiyi yeni qənaətlərlə sanki özünə daha çox tərəfdar toplayırdı. Belə ki, ötən əsrin sonlarında Rusiya filosofları P.Şedrovitski və E.Ostrovski bəşəriyyətin tamamilə "dil və mədəniyyət" prinsipinə keçdiyini fikrini irəli sürdülər.

XX əsrin sonu və XXI əsrin əvvəlləri doğrudan da sivilizasiyaların gərgin mübarizəsinin şahidi oldu. Dünyanın müxtəlif guşələrində baş verən geosiyasi hadisələr bəşəriyyət qarşısında çox

mürəkkəb vəziyyətlərini durduğunu bir daha təsdiqlədi. Tarixin indiki mərhələsində mübarizənin "mədəniyyət və dil" uğrunda gətirməsi əvvəllər müşahidə edilmiş ziddiyyət məqamlarını meydana çıxarır.

Keçən əsrin 90-cı illərində sosialist düşüncəsinin dağılması sivilizasiya hadisəsi kimi qiymətləndirən yəqin ki, çox az adam vardı. Proseslərin sonrakı gedişatı göstərdi ki, əslində, sivilizasiya və mədəniyyət mənsubluğu eyni geosiyasi məkanla yerləşən ölkələrə fərqli münasibəti şərtləndirir. Bunu Cənubi Qafqazda daha aydın hiss etmək olurdu.

Ermənistanın Azərbaycanla ərazi-sinirinin bir hissəsini işğal etməsi faktına Qərbi dövlətlərinin münasibətində obyektivlik əvəzinə dini ayrı-seçkiliyə dayanan mövqə gördük. Təvəzükər Ermənistanı xristian havadarları hər fürsətdə müdafiə edirdilər. Bu cür yanaşma siyasətdə "ikili standart" adlanır. Yəni onun mənbəyində məhz sivilizasiyaların mübarizəsinə böyük inanc durur.

Beynəlxalq təşkilatların Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqiçəsini həll etmək üçün yaratdıqları xüsusi Minsk qrupu da "ikili standart" prinsipindən yaxa qurtara bilmədi. Vasiyyətçi həmsədr dövlətlər açıqca münaqiçənin həllinə sivilizasiya fərqləri aspektində yanaşdılar.

Hazırda Ermənistan o dərəcədə arxayınlaşıb ki, havadarlarını belə eşitmək istəmir. Dünyanın qlobal geosiyasi mühitinə sivilizasiyaların mübarizəsi prizmasında baxmağın mənafi nütocalarını qafqazlılar hələ də öz üzrlərində hiss etməkdədirlər.

Qərbin qlobal miqyasda geosiyasi reallıqlara sivilizasiyaların mübarizəsi aspektində yanaşdığını sübut edən faktorlardan biri də Türkiyənin Avropa İttifaqına (Aİ) üzv olmaq cəhdlərinə olan

münasibət ifadə edir. Artıq 50 ildir ki, Ankara bu birləşməyə daxil olmaq istiqamətində çalışır. Lakin onu müxtəlif bəhanələrlə bu quruma qəbul etmirlər. Bunun fonunda isə Şərqi Avropanın zəif və daxili inkişaf potensialı Türkiyədən bir neçə dəfə az olan ölkələri artıq Aİ-nin üzvləndirir.

Məsələn, Bolqarıstan, Polşa, Litva, Latviya, Estoniya, Yunan Kipri və s. ölkələrin sosial-iqtisadi inkişaf imkanları Türkiyədən çox azdır. Bəs nə üçün müsləman ölkəsi olan Türkiyəni yox, ondan zəif olan xristian dövlətləri Aİ-yə daxil edirlər. Çünki dünya siyasətinə sivilizasiyaların mübarizəsi prinsipi ilə yanaşırlar.

Müharibələr əsasən hansı məkanlarda gedir?

Hazırda dünyanın müxtəlif guşələrində gedən müharibələrin xəritəsinə nəzər salaq. Onların hamısı İslam ölkələrində əhatə edir. Görəsən, səbəbi nədir? İslam dünyanın ən humanist dinlərindəndir. Bu dinin terroru və savaşçı qətiyyəti təbliğ etmir. Əksinə, müsəlman dürüst, başqasının hüququnu tanıyan olmalıdır. Lakin hansısa "gözəgörünməz əllər" müsəlman ölkələrini qarışdırır və oralarda müharibə yaradır.

Əfqanıstan neçə onilliklərdir ki, müharibə meydanına çevrilib. Dünyanın böyük geosiyasi gücləri bu ölkə uğrunda mübarizə aparırlar və məqsədlərinə çatmaq üçün müxtəlif üsullara əl atırlar. Müsəlman Əfqanıstanında qan tökülməsi dayanmır. İraq da eyni aqibəti yaşamaqdadır. Ermənistanın təvəzükərliyinə ciddi reaksiya verməyən qüvvələr, İraqı Küveyti işğal etməkdə günahlandırılıb, bombalar yağdırılıb.

İndi Liviya, Misir, Suriya və başqa müsəlman ölkələrində müharibə və si-

lahlı qarşıdurmalar davam edir. Pakistan sülhün əsl mənasında terror meydanına çevrilib. Türkiyəni qarışdırırlar və İrani hədələyirlər. Bütün bu proseslərin hamısının kökündə bir səbəb durur.

Qərbi müsəlman dövlətlərini özünə uyğun olan sosial-mədəni, siyasi, iqtisadi və mədəni mühitə yaşamağa məcbur edir. Qloballaşma adı altında öz sivilizasiya dəyərlərini başqalarına zorla qəbul etdirlər. İndi "vesternizasiya" ("qərbəlləşmə") adlı elmi termin geniş işlədilir. Demokratikləşmə pərdəsi altında məhz vesternizasiya, Qərbi sivilizasiyasının dəyərlərini fərqli sivilizasiya daşıyıcıları olan cəmiyyətlərə yeritmək prosesi aparılır.

Bu cür hərəkətlər dünyanın müxtəlif geosiyasi məkanlarında toqquşmalar meydana gətirir və nə qədərki ikili standart siyasəti var, belə də davam edəcəkdir. Düşündürücüdir ki, Qərbi dövlətləri seçdikləri bu yanlış yoldan dönmək istəməzlər. Onlar Rusiya və Çinlə bağlı da eyni siyasəti yeridirlər.

Çinin məhz fərqli mədəniyyətə malik olmasını təhlükə hesab edirlər. Bu barədə məşhur siyasətçilər və analitiklər açıq yazırlar (bax: 3 və 4).

Bu mövqenin nəzəri əsaslarını isə Qərbdə sivilizasiyaların qruplaşdırılması fəlsəfəsi təşkil edir. Hələ 1996-cı ildə S.Hantinqton "Sivilizasiyaların toqquşması" adlı əsərində dünyanı 8 fərqli sivilizasiyaya bölmüşdü (2). Onların içində İslam və Çin sivilizasiyalarının daha perspektivli olduğunu vurğulamışdı. S.Hantinqton 2025-ci ilə qədər olan dövrü əhatə edən proqnozunda əsas fikir olaraq, Qərbin bu sivilizasiyaları ötürməsinə irəli sürmüşdü.

Bu yanaşma avtomatik olaraq Qərbi üçün sivilizasiyaların rəqabətini ön plana çıxarır. Həmin prosesin necə gətirdiyi

Qadın hakimlərin sayının artmasına böyük ümidlər var

Mətbuatda qadın hakimlərin sayının azlığı ilə bağlı yazılar mənim də diqqətimi çəkdi. Əlbəttə qadın hakimlərimizin sayı arzu etdiyimizdən xeyli aşağıdır. Lakin bu gün biz qürur hissi ilə deyə bilərik ki, qadınlar bütün məhkəmə instansiyalarında, Məhkəmə-Hüquq Şurasında, Hakimlərin Seçki Komitəsində layiqincə təmsil olunur, böyük məhkəmə kollektivlərinə rəhbərlik edirlər. Bir çox hallarda onların bilik və bacarığı, təşkilatçılıq qabiliyyəti, yüksək ədalət hissi və obyektivliyi hamıya nümunə göstərilir.

Təsədüfi deyil ki, təkə son illər özində vəzifələrinin nümunəvi yerinə yetirdiklərinə görə bir neçə qadın hakim yüksək dövlət təltiflərinə, "əməkdar hüquqşünas" fəxri adına layiq bilinmişlər.

Lakin fakt faktlığında qalır. Qadın hakimlərimizin sayı arzu etdiyimiz qədər deyil. Bu Avropa Şurası Ədalət mühakiməsinin səmərəliliyi üzrə Komissiyasının (CEPEJ) 2010-cu ilə dair hesabatında da əks edilmiş, Azərbaycanda hakim qadınların 9% təşkil etməsi göstərilmişdir. Burada bir dəqiqləşdirmə də aparmaq lazımdır ki, bu faiz bütün, o cümlədən xeyli vakant olan (22 faiz) hakim ştatlarına nisbətə hesablanmışdır. Reallıqda isə fəaliyyət göstərən mövcud hakimlərə nisbətə qadınlar 11,7%, kişilər isə 83,3% təşkil edir. Həmçinin, hakimliyə namizədlərin şəffaf prosedurlar əsasında keçirilmiş seçimi seçimi nəticəsində uğur qazanmış və hazırda hakim vəzifəsinə hazırlanmaları üçün bir illik tədrisə cəlb olunmuş 76 nəfər hakimliyə namizədin tərkibində qadınların sayının 20%-dək olması da tədqirəlayiqdir.

Namizədlərin tədrisinə müəllim qismində cəlb olunduğundan onların, xüsusilə qadın namizədlərin yüksək bilik nümayiş etdirmələrinin şahidi olmuşam. Yeri gəlmişkən hazırda namizədlər Türkiyədə insan haqları ilə bağlı yarım aylıq nəzəri və praktik məşğələlər keçirlir.

Hesab edirəm ki, qadın hakimlərin azlığının ən mühüm səbəbi qadın hüquqşünasların az olması ilə bağlıdır. 80-90-cı illərdə təhsil almış hüquqşünaslar yaxşı bilir ki, həmin dövrlərdə hüquq fakültəsində qadın tələbələrini sayı barmaqla sayılacaq qədər az idi. Nəzərə alsaq ki, bu gün ha-

kim korpusu əsasən həmin hüquqşünaslar hesabına formalaşır, qadın hakimlərin azlığı təəssüf ki, təbiiirdir.

Bunlarla yanaşı kifayət qədər sevincindirici məqamlar da mövcuddur.

Əvvəla ondan başlayım ki, CEPEJ-in qeyd edilən hesabatı ötən ay Vyanada təqdim olunan zaman Azərbaycanın məhkəmə sisteminin müasirləşdirilməsində əldə etdiyi müsbət nəticələr və CEPEJ ilə səmərəli əməkdaşlığı nəzərə alınaraq, təşkilatların dövləti ilə Avropa məkanından cəmi üç dövlətin — Konfransa ev sahibliyi edən Avstriya ilə yanaşı, Fransa və Azərbaycanın ədliyyə nazirləri təqdimat mərasimində iştirak etmiş, tədbirin açılışında ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov çıxış etmişdir. Qeyd etməliyəm ki, hesabatda ölkəmizdə məhkəmə islahatlarına göstərilən diqqət, o cümlədən maliyyə ayrımlarının artması, hakimlərin sayındakı artım tempi, modern məhkəmə infrastrukturunun yaradılması və müasir texnologiyaların tətbiqi təqdir edilərək Avropa dövlətləri sırasında yüksək göstəricilərə xarakterizə edilmişdir. Eyni zamanda CEPEJ tərəfindən Azərbaycanda hakimliyə namizədlərin seçimi prosesi öyrənilərək bütün Avropa dövlətlərinə nümunə kimi göstərilmişdir.

Həmçinin, sevincindirici ki, artıq gənc nəsəl hüquqşünasların tərkibində qadınlar heç də azlıq təşkil etmir. Təkə son illərin statistikasını göstərir ki, hüquq fakültəsinin tələbələrində sırasında qadınların sayı 40-50%-ə çatır. Hakimliyə namizədlər sırasında qadınların sayında müşahidə olunan artım tendensiyası məhz bunun məntiqi nəticəsidir.

Bu hal qadınların nöinki hakim korpusunda, eləcə də hüquq digər sahələrində kişilərə çiyin-çiyinə, layiqincə təmsil olunmasına böyük inam yaradır. Eyni zamanda fərsətdən istifadə edib xanım hüquqşünaslarımız səsənlər, onları hüquqşünas-qadın təəssübkeşliyi göstərməklə şəffaf prosedurlarla müəmədi keçirilən hakim seçkilərində iştirak edə bilməz.

Səadət BEKTAŞI
Sumqayıt apellyasiya məhkəməsinin sədri,
İxtisaslaşmış məhkəmə hakimləri Assosiasiyasının sədri

xarakterli problemlərin beynəlxalq birlik tərəfindən obyektiv və səmərəli həlli yolu isə gözə dəymir. Məsələn, Suriyada böyük bir humanitar faciə yaşanır, ancaq böyük dövlətlər hələ də öz geosiyasi maraqları çərçivəsindən kənara çıxma bilmirlər.

İrannın nüvə proqramı ətrafında gedikdə daha da kəskinləşən informasiya müharibəsi faktiki olaraq bir neçə dövləti qarşı-qarşıya gətirib. İndi bu məsələnin müharibə vəziyyəti ilə həll edilməsi barədə ən yüksək səviyyələrdə belə danışırlar. Düşündürücüdür ki, həm Qərbi, həm də İrandan təbii problem sivilizasiya dəyərləri aspektində təqdim edilir. Yəni İsrail İrannın müsəlman dövləti kimi dünyaya təhlükə törətdiyini iddia edir. Tehran isə "sionist rejimi dünya xəritəsindən siləcəyi" ilə hədələyir. O, məsələni birmənalı olaraq İslam və xristian sivilizasiyalarının qarşıdurması kimi qələmə verir.

Təxminən eyni mənzərə hazırda Uzaq Şərqdə müşahidə edilir. Çinin fərqli mədəniyyət sistemində və sivilizasiya dəyərlərinə sahib olan ölkə kimi təqdimatı açıqca özünü göstərir. Bunun ətrafında həmin regionda geosiyasi vəziyyət getdikcə daha da gərginləşdirilir. Artıq ABŞ-nin hərbi-dəniz donanması ora xeyli qüvvə toplayıb. Qərbi ekspertlər proqnozlarını Çin sivilizasiyasının Qərbi qalib gəlməsinin qarşısını necə almaq üzərində qururlar.

Bu proseslər bütövlükdə bəşəriyyətin daha təhlükəli bir vəziyyətə doğru gətirdiyini təsdiqləyir. Müxtəlif sivilizasiyalar arasında mübarizənin barmışmaq olaraq aparılması dünyanı böyük məna də təhdid edir. Proseslərin bu məzmununda davam etdiyi təqdirdə bəşəriyyətin gələcəyi xeyli müəmmal görünür.

Qədim Şərqi müdrikliklərdən biri deymişdi ki, "özünü xilas etmək üçün dünyanı xilas etməlisən". Hər hansı sivilizasiyanın xilası ümumiyyətlə, dünyanın xilası ilə bağlıdır. Başqa mədəniyyət daşıyıcılarını məhv etməklə Qərbi özünü də çıxılmaz daireyə salır. "Özünə arzulamadığını başqalarına vəzə gərənlər" (Konfutsi) dünyanı məhvə aparır.

Daşqın Şikarov: “Bundan sonra münasibətlərin ağırlıq mərkəzini daha çox praktiki müstəviyə istiqamətləndirməliyik”

Müsaibimiz Azərbaycanın Pakistan və Əfqanıstandakı səfiri Daşqın Şikarovdur.

—*Daşqın müəllim, bu il Azərbaycanla Pakistan arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 20-ci ildönümü tamam olur. Siz ötən müddəti iki ölkənin əməkdaşlığı baxımından necə xarakterizə edərdiniz?*

—Azərbaycan ilə Pakistan arasında ənənəvi dostluq münasibətləri formalaşdırılıb, ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq ikitərəfli, beynəlxalq və regional maraqlar əsasında qurulub. Bu əlaqələrin banisi Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevdir. Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini elan etdikdən sonra Pakistan ölkəmizin suverenliyini tıman ikinci ölkə olub. Azərbaycanla Pakistan Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, İslam Konfransı Təşkilatı, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və bir sıra digər beynəlxalq qurumlar çərçivəsində sıx əməkdaşlıq edir, bir-birilərinin mövqelərini müdafiə edirlər. Pakistan həmişə birmənalı olaraq Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınmasında rəsmi Bakının mövqeyini dəstəkləyir. Pakistan hökuməti bu günə kimi Ermənistanla növbəti diplomatik münasibətlər qurmayıb, hətta onu bir dövlət kimi tanımayıb.

Bilirsiniz ki, bu ilin fevralında Pakistan senatı Xocalı şəhərində baş vermiş hadisələri soyqırım kimi qiymətləndirən və bu faciədə əli olanları məsuliyyətə cəlb olunmasını tələb edən, həmçinin ölkəmizin ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən qətnamə qəbul edib. Şübhəsiz ki, Pakistanın bu addımı iki qarşılıqlı əlaqədə münasibətlərin göstəricisi və bu ölkənin ədalət prinsiplərinin sadiqliyinin nümayişidir.

Ölkələrimizin xarici işlər nazirlikləri arasında sıx əməkdaşlıq mövcuddur. İki ölkə arasında iqtisadi, ticarət əlaqələrini inkişaf etdirmək məqsədilə hökumətlərarası birgə iqtisadi komissiya fəaliyyət göstərir. İndiyədək Azərbaycan və Pakistan arasında əməkdaşlığa dair otuzdan çox sənəd imzalanıb. Dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərləri iki ölkə arasında mövcud olan dostluq və qarşılıqlı münasibətlərinin daha yüksək mərhələyə qaldırılmasına, əlaqələrin daha da intensivləşdirilməsinə, əməkdaşlığın genişləndirilməsinə öz töhfəsini verib.

Bundan əlavə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və dəstəyi ilə Pakistanda həyata keçirilən geniş miqyaslı humanitar layihələr iki xalq arasında mövcud olan qarşılıqlı mehəbbəti daha da artırır, hər bir pakistancının qəlbində azərbaycanlılara qarşı böyük mehəbbət yaradır.

—*Qeyd etdiyiniz kimi, Heydər Əliyev Fondu Pakistanla çox mühüm humanitar layihələr həyata keçirir. Gələcəkdə hansı yeni layihələrin gerçəkləşdirilməsi gündəmdədir?*

— Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və dəstəyi ilə Pakistanla silsilə humanitar yardımlar proqramı icra olunmaqdadır. Bu proqram çərçivəsində, “Edhi Home” kimsəsizlər evində sığınacaq tapan uşaqlara tibbi baxış və həpatit B virusuna qarşı peyvəndləşdirilmə aparılıb, Peşavar şəhərinin “Akbar Care” serebral paraliz institutunda imkansızlar üçün pulsuz müayinə təşkil

edilmiş, həmçinin Xayber Paxtunxva əyalətinin Laki Marvat şəhərinin qadınlar və uşaqlar xəstəxanasında açıq ürekdə əməliyyatlar aparılıb.

Daha sonra, fond tərəfindən Həməza Fondu (Peşavar) üçün müasir qanqökürmə avadanlıq və laboratoriya ilə təchiz edilmiş “Suzuki” markalı təcili tibbi yardım avtomobili və 2000 ədəd qanqökürmə paketi alınmış, Xayber fondunun göz xəstəxanasının yeni binasının inşası üçün maddi yardım edilmiş, Ramazan ayında Pakistanın bütün 4 əyalətində yerləşən 11 uşaq evinin 1200 nəfərdən çox sakinləri üçün iftar süfrələri təşkil edilmiş. 2007-ci ildə Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və dəstəyi ilə zəlzələdən zərər çəkmiş Rara qəsəbəsində inşa edilmiş qızlar məktəbi cari ildə əsaslı təmir olunub, təhsil ocağının sahəsi 1 hektardan çox genişləndirilib və yenidənqurma işləri aparılıb.

Bütün bunlara əlavə olaraq, ölkəmizin birinci xanımının adından məktəbin 5 əlaçığı şagirdinə aylıq stipendiyalar ayrılıb.

Əlamətdar haldır ki, Pakistan tərəfinin təşəbbüsü ilə Rara hökumət məktəbinə Mehriban xanım Əliyevanın adı verilib. Fondun cari il üçün zərərde qalmış işlərinə gəlincə, qarşıdan gələn qurban bayramında Pakistanın şimal-qərb regionunda yüzlərlə ıribuynuzlu malların kəsilməsi və onların əhalinin kasıb təbəqələrinə verilməsi planlaşdırılır.

Heydər Əliyev fondunun fəaliyyəti dost Əfqanıstanda da müşahidə edilə bilər. Belə ki, cari ilin 19 aprel tarixində Kabilə yerləşən “Avisenna” uşaqlar evinə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın adından humanitar yardımlar paylanılıb.

—*Necə düşünürsünüz, perspektivdə iki ölkənin əməkdaşlıq prioritetləri nədən ibarət olacaq?*

—Artıq vurğuladığım kimi, ölkələrarası siyasi-diplomatik əlaqələr ən yüksək səviyyədedir. Məhz ona görə də biz, bu əlaqələri daha da inkişaf etdirməklə yanaşı, bundan sonra münasibətlərin ağırlıq mərkəzini daha çox praktiki müstəviyə istiqamətləndirməliyik. Bu, ilk öncə, iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı, müdafiə sənayesi sektorunda əməkdaşlıq, təhsil və humanitar istiqamətlərə şamil edilməsidir. Xalqlarımız və dövlətlərimiz arasında mövcud olan xoş mərəm insanlarımızın yaşayış tərzinin artmasına transformasiya olunmalıdır.

—*Azərbaycanla Pakistanın iqtisadi sahədə əməkdaşlığı aşağı səviyyədedir. Bu sahədə əlaqələrin yüksəlməsi üçün hansı yeni addımlar atılmalıdır?*

—Azərbaycan səfirliyinin diplomatları və onların ailə üzvləri təhlükəsizlik məsələləri mənim Pakistanın daxili işlər naziri Rəhman Malik, senatın daxili işlər üzrə komitəsinin sədri Mahmud Talha, xarici işlər katibi Cəlal Abbas Cilani və İslamabad şəhərinin icra hakimiyyətinin başçısı Tarik Pirzadə ilə görüşlərimdə müzakirə edilmiş. Pakistan rəsmiləri, bizim nümayəndələrimizin təhlükəsizliyini təmin etməklə yanaşı, qarşılıqlı yüksək səviyyəli səfərlərin təşkil olunmasına da böyük önəm kəsb edir. Düşünürəm ki, Əfqanıstanın prezidenti cənab Həmid Karzayın İƏT sammiti iştirakı çərçivəsində Bakıya cari ay ərzində səfəri iki dost ölkə arasında əlaqələrdə mühüm dönüş nöqtəsi olacaq.

hüquqi-normativ baza mövcuddur ki, bu amilləri əsas götürərək tərəflər fəaliyyətlərini inkişaf etdirməli, ticarət miqyasını artırmalı, qarşılıqlı olaraq investisiya layihələrində iştirak etməlidirlər.

—*Bir qədər əvvəl birbaşa hava əlaqəsinin qurulması gündəmdə idi. Hazırda bununla bağlı məsələ nə yerdədir?*

— Bu məsələ gündəmdə və müzakirə edilməkdədir. Azərbaycan tərəfi Pakistan hava yollarına ölkəmizə uçuş etməsinə dair razılığını verib və qarşı tərəfdən cavab gözləməkdədir. Ümumiyyətlə, bu mövzuda müşahidə edilən tərəddüdlər reyslərin sənədlə təmin edilməsi və uçuşların rentabelliyyətdən ibarətdir. Bəzi ekspertlər, ölkələr arasında gediş-gəlişin artmasını gözləmək və yalnız ondan sonra uçuşlara start vermək təklif edirlər. Buna alternativ fikir isə ondan ibarətdir ki, birbaşa uçuşların bərpası edilməsi, sənədlərin artmasına təkan verəcək və uçuşları kommersiya nöqtəyi-nəzərdən gəlirli edəcək. Mən özüm, ikinci yanaşmanın reallığa daha yaxın olduğunu düşünürəm.

—*Bu ilin sonuna kimi iki ölkə arasında hansı yeniliklər, rəsmi səfərlər gözlənilir?*

—Pakistanın prezidenti cənab Asif Əli Zərdari və xarici işlər naziri Hina Rəbbani Xarın İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının samiti çərçivəsində, həmçinin Pakistan Milli Assambleyasının sədr müavini Faysal Kərim Kundinin Azərbaycanla səfərləri gözlənilir.

Daxili işlər naziri general-polkovnik Rəhil Usubovun və Milli Məclisin deputatlarının bir qrupunun Pakistanı cari il ərzində, yaxud 2013-ci ildə səfərləri nəzərdə tutulub.

—*Son hadisələri-ASALA-nın təhdidlərini nəzərə alsaq, səfirliyin mühafizəsi, təhlükəsizlik tədbirləri necə həyata keçirilir?*

—Azərbaycan səfirliyinin diplomatları və onların ailə üzvləri təhlükəsizlik məsələləri mənim Pakistanın daxili işlər naziri Rəhman Malik, senatın daxili işlər üzrə komitəsinin sədri Mahmud Talha, xarici işlər katibi Cəlal Abbas Cilani və İslamabad şəhərinin icra hakimiyyətinin başçısı Tarik Pirzadə ilə görüşlərimdə müzakirə edilmiş. Pakistan rəsmiləri, bizim nümayəndələrimizin təhlükəsizliyini təmin etməklə yanaşı, qarşılıqlı yüksək səviyyəli səfərlərin təşkil olunmasına da böyük önəm kəsb edir. Düşünürəm ki, Əfqanıstanın prezidenti cənab Həmid Karzayın İƏT sammiti iştirakı çərçivəsində Bakıya cari ay ərzində səfəri iki dost ölkə arasında əlaqələrdə mühüm dönüş nöqtəsi olacaq.

PƏRVANƏ

“Vətəndaş cəmiyyəti Qarabağ uğrunda: münaqişələrin həlli yollarının araşdırılması və uzadılan danışıqlar” müzakirə olunub

Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Qarabağ QHT Koalisiyasının təşkilatçılığı ilə “Vətəndaş cəmiyyəti Qarabağ uğrunda: münaqişələrin həlli yollarının araşdırılması və uzadılan danışıqlar” mövzusunda dəyirmi masa təşkil olunub. Dəyirmi masada Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Qarabağ QHT Koalisiyasının həmsədrəsi Vüqar Qədirov çıxış edərək Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin işğalçı dövlətin qeyri-konstruktiv və separatizmə rovac verən fəaliyyəti nəticəsində bu gündəlik həllini tapmadığımız diqqətə çatdırıb: “ATƏT-in Minsk qrupunun və digər beynəlxalq təşkilatların Azərbaycanla qarşı-qarşılıq mövqeləri və ikili standartlarla çıxış etmələri də münaqişənin həll olunmasına ciddi maneçilik törədir.

Ermənistanla havadarlıq edən dövlətlər elə bir mövqə nümayiş etdirirlər ki, sanki bu münaqişə Ermənistan ilə Azərbaycan arasında deyil,

ATƏT-in Minsk qrupu ilə Azərbaycan arasında gedir. Azərbaycan gücləndikcə, öz haqqını daha prinsipial müdafiə etdikcə münaqişənin həllinə cavabdehlik daşıyan Minsk qrupuna üzv olan dövlətlər təcavüzkar Ermənistanı dəstəkləyərək, işğala mürəz qalmış Azərbaycanı tənqid edirlər. Azərbaycan gücləndikcə onlar da Ermənistanı gücləndirməyə çalışırlar. Bu da onu deməyə əsas verir ki, ATƏT-in Minsk qrupu münaqişəyə cəlb olunan gündən bu vaxtdakı ədalətli mövqə nümayiş etdirməyiblər.”

V.Qədirov beynəlxalq təşkilatların özlərini qəbul etdikləri beynəlxalq hüquq prinsiplərinə hörmətə yanaşmalı olduqlarını bildirib.

İşğal Olunmuş Ərazilərdəki Tarix və Mədəniyyət Abidələrinin Müdafiə Təşkilatının sədri Faiq İsmayilov Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində ikili mövqə nümayiş etdirən ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr-nin Ermənistanın suveren Azərbay-

can Respublikasının ərazilərini işğal etməsi faktını ört-basdır etməklə danışıqlar prosesini bilərəkdən uzadıqlarını vurğulayıb.

Dəyirmi masada Söz Azadlığının Müdafiə Fondunun (SAMF) icraçı direktoru Vüqar Tofigli “Ramil Səfərovun Azərbaycanla ekstradisiyası Qarabağ probleminin həllində yeni mərhələnin başlanğıcı kimi” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Məruzədə Azərbaycan ordusunun zabiti Ramil Səfərovun ekstradisiyası və Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə öfv edilməsi həm hüquqi, həm də milli-mənəvi dəyərlər baxımından düzgün addım hesab edilməli olduğu qeyd edilmiş: “ Bu fikri bir çox Avropa ekspertləri də öz çıxışlarında bildiriblər. Lakin bu məsələ ətrafında Ermənistan siyasətçiləri, o cümlədən onların Avropa ölkələrindəki tərəfdarları tərəfindən yaradılan hay-kiyə başa düşülən deyil”. Məruzəçinin fikrincə, məhz erməni siyasətçilərinin boş və mənasız fikirləri danışıq-

ların uzadılmasına səbəb olur.

Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının icraçı direktoru Fərasət Qurbanov Qarabağla bağlı ölkəmizdə 100-dən çox layihə həyata keçirildiyini deyib: “Bu layihələrin hamısına dövlətimiz tərəfindən maliyyə dəstəyi göstərilmişdir. Azərbaycan dövləti bundan sonra da Qarabağla bağlı layihələrin reallaşmasına yardım edəcək”.

Erməni Təcavüzünün Təndilməsi İctimai Birliyinin sədri Səriyyə Müslümqızı, Xocalı Soyqırımını Tanıtma İctimai Birliyinin sədri Şamil Sabiroğlu və başqaları da Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarında möhkəmlənməsinə beynəlxalq təşkilatların şərait yaratmalarını beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə zidd olduğunu vurğulayaraq bunu bəlgədə müharibənin alovlanacağına xidmət edən əsas amil kimi dəyərləndiriblər.

S.MÜRƏTQIZI

Kamalə ABİYEVA

Dərs ili başayana qədər jurnalistlərə — məktubumu, müraciətim deyim, mesajımı deyim — yazmaq istəyirdim. İstəyirdim yazım ki, dərs ilinin sonuna yaxın, ta yeni dərs ili başlayana qədər unudulurduq. Dərs ilini necə başa vurduq, hansı problemlərimiz, hansı uğurlarımız oldu, yayda başımıza nələr gəldi və sairə — heç jurnalistlərin yadına da düşmür. Amma elə ki, yeni dərs ili başlayır, çoxlarının yadına düşürük. Onlar da nəse tapıb bizi tənqid edirlər. İstəyirdim yazım ki, belə yaramaz, axı, dərs ilinin ilk günü bizümçün bayramdır. Siz də bizimlə bu günü bayram eləməyə çalışın. Hər zəngə, hər sözə inanmayın. Azca araşdırma aparın. Ya da bir-iki sözə görə ilk dərs gününün sevincinə qıymayın, minlərlə müəllimin zəhmətinə xələl gətirməyə çalışmayın...

Bir az gecikdim. Amma geciksəm də, istədim mənimlə düşünən yüzlərlə müəllimin fikrini jurnalistlərlə bölüşüm. Həm də qarşıda müəllimlərin peşə bayramı var. Bizim bayram. Bilirəm ki, bu günü də səbrsizliklə gözləyirsiniz. Amma səbrli olun.

Şükufə MƏMMƏDSALAHOVA,
məktəb direktoru

Kiçik bir yazıdı, amma çox böyük həqiqətlər barə. Ağrılı həqiqətlər... Müəllim ailələrdə böyümüşəm, 35 ildə müəllim işləyirəm. Peşəmi sevmişəm, uşaqları sevmişəm, məktəbi sevmişəm. Pis müəllimlər də olduğunu bilib-bilə müəllimləri də sevmişəm, çünki hər bir müəllim sevgiyə cəmiyyətin başqa üzvlərindən daha çox layıqdır.

Müəllimə “pis” demək üçün tapdıqlarımız bəhanədi, səbəb deyil. Siz səbəbləri axtarın. Yox, axtarmayın, çünki tapa bilməyəcəksiniz. Siz şagird olmusuz, axı, müəllim olmusunuz. Bilmirsiniz ki, normal ailənin, yaxşı, nümunəvi şagirdin heç vaxt orta məktəbdə müəllimlərlə rüsvət problemi olmur. Ümumiyyətlə, problem olmur. Belə şagirdləri müəllimlər o qədər əzizləyirlər ki! Onlar da müəllimlərinə bayramlarda təbrik edir, hədiyyə verirlər. Və bundan həm şagirdlərin özləri, həm də müəllimləri sevinc duyurlar. Belə şagirdləri müəllimlər haqda yazılan haqsız sözlərdən, efiro gedən süjetlərdən narahət olurlar.

Məktəblə problemi olan övladına palat və yeməkdən başqa heç nə verə bilməyən valideynlər, məsuliyyətsiz ailələr və onların çətin təbriyə olunan uşaqları. Bu “rüsvət, pul istəyirlər” sözlərini dəbə salan, gündəmə gətirən də onlardır. O valideynlər övladına söz deyən kimi qayıdırlar ki, mənədən rüsvət istəyirlər. Xüsusilə də indi. Düzdü, burada siz jurnalistlərin də xidməti var. Nə deyirik, sağ olun. Amma heç siz məsuliyyətsiz, yalançı, tümədə yatan, narkoman... valideynlər barədə düşünmürsünüz mü?

Sərt olsa da, həqiqətdir. Birçə fakt deyim: bir ailənin dörd uşağı oxuydu məktəbimizdə — üç oğlan, bir qız. Oğlanları məktəbi dağıdırdı, elə söyləşlər söyürdülər, adamlar ağlamağı gəlirdi öz halına. Müəllimlər heç nə dəyə bilmirdilər. O saat ataları direktorun üstünə cumurdu, ora-bura şikayət edirdi. Sızca nə deyirdi? Düzdü! Deyirdi ki, pul istəyirlər, vermirməz, uşaqlarını incidirlər. Hə, sözlünüz var? Elə müəllimlər də söz tapmırdılar. Düzdü, yuxarı siniflərdə birtəhər öhdələrinə gəldik, amma canımız boğazımıza yığıldı.

Ata ali məktəblərdən birində işləyirdi. Ana da heç atadan geri qalmırdı. Axırı bilirsiz nə oldu? Ağılınıza gəlməz. Ata pul üstündə bir ailəni — beş nəfəri evlərində güllələyib tutuldu. Eşidəndə “yaxşı qurtarmışdır” — deyib dərindən nəfəs aldıq. Hə, belə valideynlərimiz də olur. İndi də var. Onlar da bizə “rüşvətçor” deyirlər. Elə valideynlər var, çağırırsan ki, uşağın problemini həll edəsən, görürsən özü daha problemlidir. Onunla danışıq üçün adam özündən utanır. Yenə də sərt oldu. Amma yenə də həqiqətdir.

Bəzən çox gözəl ailənin də çətin, oxumayan, intizamsız uşağı olur. Amma belə ailələr bizimlə bərabər əziyyət çəkirlər, özlərini kömək etməyə çalışırlar, onların yerinə bizdən üzrə istəyirlər.

Səhbət uzandı, deyəsən... Dediym odu ki, müasir dövrdə müəllimləri tənqid etmək adətmiş. Bir az ehtiyatlı olun. Mərdi qova-qova namərd etməyin. Bir görür şikayətçi kimi, övladını məktəbə nə üçün göndərir, ya da bilirmə məktəb nə üçündür? Bir dəfə bir valideyn TV -lərdən birinə zəng eləmişdi. Aparıcı sual verdi: “Niyə məktəbin nömrəsini, müəllimin, özüni-zəkən adını demirsiniz?” Nə cavab

SOS

JURNALİSTLƏRDƏN
MÜƏLLİM GİLEYİ

versə yaxşıdı? — “Qorxuram”. Qulaqlarına inanmadım bütün müəllimlər kimi. Amma deyindim: Yalansa... Heç ömrünüzdə orta məktəb müəllimindən qorxan valideyn görmüsünüz? Mən də görməmişəm. Amma müəllimi qorxutmaq istəyən, hədələyən, üstünə hücum çəkmə valideyn o qədərdir ki... Təsəvvür edin, səhəri gün məktəbdə bunu uşaqlar gülməli əhvalat kimi danışdırlar.

Hə, bir dəfə də elə oktyabrın əvvəlində, yenə TV-lərin birində bir oğlanın hazırladığı süjet efiro getdi. Götürüb mikrafonu əlinə, küçədə on-on iki yaşlı uşaqların qabağını kəşib ki, bayramda müəllimlərə nəse verirsiniz? Bu uşaqlar da sevinə-sevinə deyirlər: Bəli. Axı, bayramdır. Uşaqlıqlar da, elə bilirlər jurnalistin xoşuna gəlir. Bu da süjeti elə fırlatdı ki — yeni müəllimlər bayramda rüşvət alırlar... Adama deyər: Bayramdı, müəllimlərin bayramı. Niyə “hədiyyə” demirsən? Və niyə müəllimi təbrik etmək lazım deyil? Əvəzində isə öz “süjetinə” “bu da müəllimlərdə bizim bayram hədiyyəmiz” — deyər yekun vurdu. Müəllim olduğum üçün buna təbriyəsizlik deyər bilərəm. İmkən olsa, onu ekrandan çıxarıb döyürdüm. Hərçənd mən uşağa əl qaldırardım, amma o oğlan döyülməli idi. Səhər yenə məktəbdə uşaqlar əsəbləşmişdilər (Bu haqda da düşünməyə dəyər). Hətta bəziləri elə bil ürəyimi oxumuşdu: adam o oğlanı nə döydü. Bir az onlara qulaq asdım, yeni özümlə müzakirəyə şərait yaratdım, bir az sevinirdim: mənim şagirdlərim belələrdən güclüdü. Sakitcə dedim: Yəqin o oğlan pis, lap pis şagird olub, məktəbdə heç kim onu sevməyib, o da heç kimi. Düşünürəm ki, müəllimləri tənqid etməkdən ruhlanan normal şagird olmayıblar, heç yaxşı da oxumayıblar. İndi mən demirəm, rüşvət istəyən, pul yığan müəllimlər yoxdur, var. Və onlara haqq vermərəm. Amma ömrünü, sağlamlığını şagirdlərindən verən, öz sənətinin fanatı olan müəllimlərimiz qat-qat çoxdu, axı! Xəstələndə müalicəyə pul tapmayan, ömrü boyu məvacibindən pul qoparan Həmkarlar İttifaqından bir dəne putovka ala bilməyən (putovkanı imkanı olanlara verirlər), məzuniyyətini növbəti dərs ilinin başlanmasını gözləməklə keçirən, bütün səadətini işində gören müəllimlərimiz çoxdu. İnanın, pul çoxdu. Bu “süpbərg pulu”, “təmir pulu” yığan müəllimlərimiz onlarla miqyasısdə çox azdı, lap az. Onlara görə belə müzakirələr açmayın! Məktəb müqəddəs yerdi! Məktəbdə, müəllimi də xalq özü gözünün üstündə, ovcunda saxlamalıdır. Ay kişilər olub ha, müəllimə də baxıb, məktəbdə də baxıb, kasıbın uşağını oxumağa da göndərib... Əslində, müəllimlər də, şagirdlər də, əsl valideynlər də eyni sözlərləri eşitməkdən yorulublar. Bir də bunun sadə həlli var: valideynlər pul verməsin. Hələ eşitməmişəm ki, müəllim zorla valideyndən pul ala bilsin. Sonrası da qoy məktəbə süpürge də alsınlar, lap tozorsan da. Nə olar? Necə olur ki, müəllim dövlətə, cəmiyyətə, şagirdə, valideynə — hamıya borclu olur, amma müəllimə heç kim borclu olmur.

Məktəblə bağlı elə global, elə maraqlı mövzular var ki! Məsələn, bizim şikayətlərimizdən yazın. Sizə valideynlərdən elə sözlər deyək ki, heç inamınız gəlməsin. Bir az da ailənin, şagirdin, cəmiyyətin müəllimə olan borcundan yazın.

Nə isə... Ürəyim doludu... O qədər söz var ki... Amma, ay jurnalistlər, əsas məqsədim, sizdən qabağa düşsün 5 OKTYABR MÜƏLLİMLƏR GÜNÜ münasibəti ilə hamını təbrik etməkdir. Adını unutmuşam (oxuyarlardan üzrə istəyirəm) dahələrdən biri deyib ki, müəllimlər cəmiyyətin qurbanlarıdır. Belə də demək olar: müəllimlər özlərini cəmiyyətə qurban verənlərdir. Əslində, fikri rus dilində oxumuşam: “Uçitelya jertva çeloveçestvo”.

İndi, ey fədailər, BAYRAMINIZ MÜBARƏK! Heç kəsə fikir verməyin. Onuz da bilib-bilə özüünüzü qurban eləmisiniz. SİZ on dəyərli, ay qıymətli hədiyyələrə layiqsiniz. Aqil Abbasın sözü olmasın, hamınıza Milli Qəhrəman adı vermək lazımdır. Mən hələ məktəbli olanda bu həqiqətləri bildirdim. İlk şerimi də müəllimlərə yazmışdım. Bu da iki bəndədir:

Özü milyonlara qiymət versə də, Onun əməyinin qiyməti yoxdur. Çörəsin bir insan tapmaq olarmı Ömründə müəllim zəhməti yoxdur?

Müəllim, nə deyim sənəin vəsfinə, Necə müqəddəssən, necə əzizsən! Bilirəm, nə desəm az olar yənə, Odur ki, özümdə baş ayırım mən.

P.S. Hərdən müəllimlərin həyatından yazacam. Onların hansı duyğularla yaşadığını biləsiz deyər. Amma gələn yazıda...

“Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi” istiqaməti üzrə

Mətbuatımızın dəyərli söz sahibi İlqar Rüstəmovun 50 illiyinə

İLQAR RÜSTƏMOV

Adı iki hecadan ibarətdir: “il” və “qar”dan. Ömrünün 50 “il”ini tarixə göndərdi, 51-ə saçlarını “qar” dənələri — ağ çiçəkləri ilə qədəm qoydu İlqar. Vay səni, zəmana, bu şivərək oğlanı da yaşlandırdın.

Bizim “Xalq qəzeti”nin redaksiyasında iki ilqar var: biri məsul katib İlqar Rüstəmovdur, biri də bölgə müxbiri İlqar Həsənov. Hər ikisi mətbuat aləmində yetərincə tanınır. Hər ikisi ilə yaxın dostuq. Özü də bu dostluq təkəfiran çağlardan deyil, dar günlərdən, birgə səfərlərdən qaynaqlanır. İlqarların əsl istedad sahibi kimi sadəliyi, təmənnaşılığını və hər zaman ilqarlı olmaları üyümün başında yer tutmalarını şərtləndirir.

Bir neçə il önce gənclik İlqarın 50 yaşında ürk sözlərini mətbuat vasitəsilə ona çatdırmışam. İndi də növbə leriqlik İlqarındır. Əslində, əvvəlcədən dostlar arasında ayrışdırılmaq fikrinin olmayıb. Sadəcə o, bundan bir az böyükdür. Mən universitetin jurnalistika fakültəsini bitirən il İlqar Rüstəmov 1-ci kursa gedib. Tələbəlik dövrünü dumanlı şəkildə xatırlasam da, eyni vaxtdan — 1989-cu ildən Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsində fəaliyyətə başlamışam. Həminki İlqardır: elə mənim kimi qarayanız, bir qədər qaşqabaqlı təsir bağışlayan, amma mənəndən xeyli çox məsuliyyət hiss edən. Bu məsuliyyətli oğlanın hazırda məsul katib vəzifəsində danışmasında da yəqin ki, bir qanunauyğunluq var.

Radioda birgə çalışdığımız üçü ildə İlqar Rüstəmov 2500 nəfərlik kollektiv arasında tanıma, hətta seçilə və sevilə də bilib. Yazın və payızın yağışında, yayın qızmarında, qışın qarında onu daim çiyində soyuzan aparat obyektinə, müsahibələr almağa tələsən görürsəm. Elə geri qayıdanda da hey tələsərdi: radioda çox operativ şəkildə mətni yazmaq, lentə köçürmək, böyüklərdən keçirmək və efirə təhvil vermək var, axı. Həyatı-

mızın həmin dövrünü düşünəndə gözlərim önündə İlqarın obrazı məhz o şəkildə canlanır. Özü də İlqarın müsahibələrinə verdiyi suallar sanbalı, bəzən də kəskinliyi ilə fərqlənərdi. Dili gözəl bilməsi, obrazlı düşüncə danışımağı bacarması, həm də, türklər demiş, dartsılan mövzunu dərinləndirərək özünü tam inamlı aparması, tərəf-müqabilinə üyümün boşaltmaq imkanı yaratması onun özəl məharətləri silsiləsindən idi. Bir çox müxbirlərdə müşahidə olunan söz kəsmək, öz fikrini hegemon saymaq, müsahibini gərəksiz yönləndirmək cəhdləri onda yox idi. Efir səsində — diksiyasında da məxsusi bir yapışıqlıq vardı İlqarın.

İyirmi iki il önce İlqar komitədə bizləri tərk edərək o vaxtki “Kommunist” qəzetinin (indiki “Xalq qəzeti”) redaksiyasına getdi. Aradibir görüştük də, xoş soruşdum tez-tez eşidirdik. Müxbir, baş müxbir, şöbə müdiri vəzifələrində çalışıb. Hər zaman xəbər janrının ustası olub, indi də elədir. Üstünə qoyub ki, əskiltməyib.

Adına İlqar dediyimiz “əlli yaşında cavan” arada bir il də “Vətən ocağı” qəzetinin baş redaktoru olub. Yadda qalan nömrələr buraxıb. Sonra yenidən “Xalq qəzeti”nə qayıdıb. 1995-ci ilin dekabrından bugüncə buradadır.

İlqarın tanınmış ictimai-siyasi xadimlərin həyatı və fəaliyyəti barədə bilgiləri dərinidir. Bu mövzuda çox oxuyub. Ulu öndər Heydər Əliyevin böyük şəxsiyyətinə vurğunluğu isə əsaslı və təbii olmasa da diqqət çəkir.

Xatırladıqları: “Məndə Heydər Əliyev sevgisinin özünəməxsus tarixçəsi var. XX əsr, 70-ci illərin ortaları idi. Mərhum atam Gülağa Rüstəmov Lerik Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışırdı. Nəhəng sovetlər ölkəsində Sov.İKP-nin qurultayları, MK-nin plenumları televiziya ilə yayımlananda atam bu xəbərləri çox diqqətlə izləyirdi. Mənim üçün qəribə o idi ki, hər dəfə Siyasi Büronun üzvlüyünə namizəd, sonralar Siyasi Büro üzvü olan Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Heydər Əliyevi rəyaset heyətində göstərəndə atam sevincək ayağa qalxaraq əl çalar, gözlərində sonsuz bir qürur hissi parlayırdı. Bir dəfə təkidlə bunun səbəbini soruşanda cavabı çox qısa oldu: “Böyüyəndə bilərənsən ki, Azərbaycan oğlunun SSRİ kimi nəhəng ölkənin siyasi hakimiyyətində yer alması nə deməkdir”. Açıq, uzun illər fərqi nəməndə qaldığım bu fikri yalnız 90-cı illərdə jurnalist fəaliyyətimdə dərk etdim... Ağlıma da gəlməzdi ki, bir gün tale mənə də bu böyük siyasi xadimin hakimiyyətə qayıdışını göstərəcək, mən də bir jurnalist olaraq ondan müsahibə ala biləcəm və onun yorulmaz, gərgin siyasi fəaliyyətindən bəhs edən ən müxtəlif materiallar hazırlayaçağam.

...1993-cü ilin sonunda Prezident Heydər Əliyev dövlət başçısı kimi xarici ölkəyə ilk səfərindən (Fransaya) bir gün əvvəl onun müşayiət edəcək jurnalistləri qəbul etdi. Mən də onların sıra-

sında idim. Söylədiyi hər söz fəaliyyətimiz və davranışımız üçün bir proqram idi. “Unutmayın ki, dövlət nümayəndə heyətinin tərkibindəsiniz və hər biriniz orada gənc müstəqil Azərbaycan Respublikasını təmsil edirsiniz”. Və mənə ilk dəfə bu səfərdən qayıdarkən təyyarədə ulu öndərdən şəxsən müsahibə almaq şərəfi nasib oldu...

Sonralar İlqar Rüstəmovun Fransa və Türkiyəyə səfərlərdən hazırlayıb “Xalq qəzeti”ndə dərc etdirirdi məqalələr on yüksək səviyyədə oxunub təqdir edilirdi. Onu Prezident Administrasiyasına çağıran dövlət müşavirlərindən biri bildirdi ki, “cənab Prezident sizin yazıları şəxsən oxuyub və onun adından təşəkkür etməyi tapşırıb. Belə də davam edin”. — Bu, təkəfir Azərbaycan Prezidentinin deyil, dünyanın siyasət panteonunda özünəməxsus yeri olan böyük siyasi xadimin sadə bir jurnalistin yazısına göstərdiyi diqqət idi.

Sonralar İlqarın siyasi kumirinə çevrilən böyük şəxsiyyətə qarşı yönəlmiş və uğursuzluqla nəticələnmiş 1993-1995-ci illərdəki sui-qəsd, dövlət çevrilişi cəhdləri barədə seriya məqalələr qələmə aldı. Hər dəfə də onun barəsində nəso yazanda ağlıma gələn ilk fikir o olurdu ki, Prezident bu yazını oxuya bilər. Yenə də yuxarıda vurğuladığım məsuliyyəti hiss!

Ustalıq, peşəkərlilik, bax, belə-bələ cılalamb, qələm belə-bələ itilənib. Yeddi il bundan qabaq İlqar Rüstəmov Azərbaycan milli mətbuatının inkişafında xidmətlərinə görə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə “Tərəqqi” medalına layiq görüldü. Elə həmin il ümummilli liderin respublikamızın müstəqilliyini möhkəmləndirmək naminə

gördüyü işlərdən bəhs edən “Çevrilişdən çevrilişə” kitabı nəşr olunub və maraqla qarşılanıb.

İlqar dünyaya gəlib böyüdüyi doğma diyardan da ara-sıra sanballı yazılar qələmə alır. “Lerikdə işıqlar daha sönmür” adlı yazısı, təbii fəlakətin nəticələrinin aradan qaldırılmasına həsr etdiyi reportajı xüsusilə yadda qalan olub. Bu yazıların hər abzasından yurda bağlılıq, yurddaşlara məhəbbət boy göstərir.

Mən “Xalq qəzeti”nin bölgə müxbiri kimi Lerikdə tez-tez oluram. Ara-sıra İlqarın dostları, tanışları ilə də görüşürəm. Hamısı xətrini əziz tutur, ziyalılar isə onunla iftixar duyduqlarını söyləyirlər. Təbii ki, dilbər gəşəsində qərar tutmuş “Təbəssüm” istirahət mərkəzinin sahibi Akif Əliyev onunla bir sınıfdə oxuyub. Mən İlqarın sayəsində Akiflə dostlaşmışam. İlqar heç vaxt dostları bir-birinə qışqırmaz, əksinə, onların isti münasibətlərindən mənəvi zövq alır. Çünki qəlbli gənşirdir.

Hər dəfə İlqardan söz düşəndə Akifin üzünə səmimi bir təbəssüm qonur. Onun mərdliyini, cəsur olduğunu, sədaqətini göstərən örnəkləri dilə gətirir. Bunları eşitmək mənim üçün də xoş olur.

İlqar elə jurnalistlərdəndir ki, onun üçün mövzu məhdudluğu yoxdur. Universallığı aşkardır. Hər hansı sahədən az qala əsl mütəxəssis kimi yazır. Savadı, biliyi, məlumatlılığı bəs edir ki, bütün mövzularda özünü suda balıq, zirvədə qartal kimi hiss eləsin.

Zirvə dedim, yadıma İlqarın “zirvə”də — Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərindəki göyüdə oteldə, bilmirəm, yüz neçənci mərtəbə-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

nin eyniyində televiziya üçün verdiyi müsahibə düşdü. Onda demişdi ki, yerlə göyün birləşdiyi bu nöqtədə adam özünü Allaha daha yaxın hiss edir. (Lap Lerikdə qaldırıldı olduğu kimi). O, Məşhədi də ziyarət edib. Qatı dindar olmasa da, heç vaxt Allahsız iş görməz deyil.

Yeri gəlmişkən, İlqar həmin uca mərtəbədə öz fotokamerası ilə çəkdiyi bir mənzərə şəklini Böyük Britaniyanın ölkəmizdəki səfirliyinin keçirdiyi müsahibəyə göndərmişdi. Nəticələr elan ediləndə məlum oldu ki, 1-ci yeri tutub və Londona üçgünlük səyahət yollayışına sahiblənib. Dumanlı Albion səfəri onun üçün məhz o səbəbdən dəyərli idi ki, bu imkanı məhz jurnalist peşəkərliliyi sayəsində əldə etmişdi. Xatırlayıram ki, Londondan alıb-gətirdiyi və bizlərə dadızdırtdığı şokoladla da elə onun öz söhbətləri kimi şipşirin, dadlı idi.

...Aylardır, illərdir ki, dostlarımdan biri mənim haqqımda nə isə yazmaq istəyir. Deyir, yarısı həzrətdir, amma tamamlamaq üçün gərək oturub ətrafı söhbət edək, sənə bəzi suallar verəm. Mən də ona bu imkanı yaratmışam. Hələ də ortada bir şey yoxdur. Görürsən, ya mən yaxşı “qəhrəman” deyiləm, ya da həmin dostum çox astagəldir. Amma özünü tərif olmasın, mən bu yazını İlqardan xəbərsiz, birməfəsə, eləcə yadımda olanları sətirlərin “sap”na düzə-düzə ərsəyə gətirdim. Dost haqqında yazanda fakt toplamağa bir o qədər də ehtiyac olmur, mənə.

Yox, mən onun mələk obrazını yaratmaq istəmədim. Sadəcə, bəzi portret cizgilərini çəkməyə çalışdım.

Dost üzü mübarək olar, deyiblər.

Səhifədəki material Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında KİV-in İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun layihəsi üzrə çap olunub

Analığın mühafizəsi sisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı seminar keçirilib

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində (ƏƏSMN) Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) Analığın mühafizəsi sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə Üçtərəfli Milli Seminarı keçirilib. Nazirlikdən verilən məlumata görə, seminarla ƏƏSMN yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin rəis müavini Rauf Tağıyev, Finlandiyanın ölkəmizdəki səfiri Yuhani Toyvonen, Azərbaycan Sahibkarlar (İşgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının baş katibi Məhəmmədli Əfəndiyev, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədr müavini Cavanşir Alxasov, BƏT-in sosial təhlükəsizlik üzrə baş mütəxəssisi Marike Ouchi və beynəlxalq ekspertlər, aidıyadı dövlət və QHT-lərin təmsilçiləri, finlandiyalı donörələr və başqaları iştirak edib.

Seminarla qeyd olunub ki, Azərbaycan 2010-cu ildə Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) Analığın mühafizəsi ilə bağlı 183 nömrəli Konvensiyasını ratifika-

siya edib. Bununla bağlı olaraq, BƏT analığın mühafizəsi sisteminin təkmilləşdirilməsində milli təşəbbüslərə yardım məqsədilə MDB regionunda, o cümlədən Azərbaycanda analığın mühafizəsinin təşviqini texniki dəstəklə təmin edib. Bu istiqamətdə tədbirlər Finlandiya tərəfindən maliyyələşdirilən texniki əmək-

daşlıq layihəsi çərçivəsində həyata keçirilib.

Seminarla Azərbaycanda beynəlxalq əmək standartları və analığın mühafizəsi üzrə milli təcrübə, kişi və qadınların sosial ehtiyaclarının ödənilməsi, əmək bazarında kişi və qadınların bərabər iştirakının tənzimlənməsi sahəsində mövcud vəziyyət təhlil

olunub. Tədbirdə BƏT-in 183 nömrəli Konvensiyasına uyğun olaraq müəyyən edilmiş beynəlxalq əmək standartlarına müvafiq şəkildə analığın mühafizəsi sisteminin yaxşılaşdırılması yolları, bu sahədə milli qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi məsələləri ətrafında müzakirələr olunub. **BƏXTİYAR**

MDB İcraiyyə Komitəsinin Koordinasiya Şurasının iclası keçirilib

Düən Müstəqil Dövlətlər Birliyinin (MDB) İcraiyyə Komitəsinin yanında Mühəsibət uçotu üzrə Koordinasiya Şurasının doqquzuncu iclası keçirilib. Maliyyə Nazirliyindən verilən məlumata görə, idarə rəhbərləri səviyyəsində keçirilən iclasda MDB İcraiyyə Komitəsinin yanında mühəsibət uçotu üzrə Koordinasiya Şurasının Rusiya, Azərbaycan, Belarus, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan respublikalarından olan üzvləri, Rusiyanın Peşəkar Mühəsiblər və Auditorlar İnstitutunun, “Maliyyə uçotu və hesabatlılığı standartları üzrə milli təşkilat” Fondunun, habelə Azərbaycan təmsil edən Azərbaycan Auditorlar Palatası, mühəsibət uçotu və audit fənlərinin tədrisi üzrə təhsil müəssisələrinin və digər nümayəndələr iştirak edib.

İclas giriş sözü ilə açan Azərbaycan maliyyə nazirinin 1-ci müavini İlqar Fəti-zadə bildirdi ki, Koordinasiya Şurasının iclasları MDB ölkələrinin fundamental islahatların aparılmasına mühüm töhfələr verir. Qeyd olunub ki, son illərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfin-

dən həyata keçirilən iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətlərindən biri kimi mühəsibət uçotu və maliyyə hesabatlılığı sahəsində mühüm addımlar atılıb, qısa müddət ərzində ölkədə Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına keçid təmin olunub, zəruri hüquqi normativ baza yaradılıb, tədris üçün metodiki vəsaitlər hazırlanıb və beynəlxalq mühəsibət uçotunun əsasları üzrə bir neçə mərhələli təlimlərə start verilib.

Koordinasiya Şurasının iclasında Milli mühəsibət uçotu sistemlərinin inkişafı, o cümlədən

Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının tətbiqi, qeyri-hökumət təşkilatları üçün mühəsibət uçotunun tənzimlənməsi təcrübəsi, mühəsibət uçotu sahəsində beynəlxalq təşkilatların fəaliyyəti, MDB-yə üzv olan ölkələrin milli təsərrüfat subyektlərinin birləşdirilmiş maliyyə hesabatlarının razılaşdırılması üzrə layihə və mühəsibət uçotu sahəsində mütəxəssislərin milli sertifikatlarının qarşılıqlı tanınması təcrübəsi ilə bağlı müzakirələr aparılıb və müvafiq qərarlar qəbul olunub.

BƏXTİYAR

Quşların müşahidəsi və heyvanların mühafizəsi günü qeyd edilib

Oktyabrın 3-ü “Birdlife International” təşkilatının təklifi ilə bütün dünyada “Ümumdünya Quşların Mühafizəsi Günü” kimi keçirilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən verilən məlumata görə, həmin günün qeyd olunmasının məqsədi gənş kütəni quşların yaşam tərzini bərdə məlumatlandırmaq, onların mühafizəsi problemlərinin, o cümlədən insanların fəaliyyəti və ətraf mühitin çirklənməsi nəticəsində bəzi növlərin sayının azalması, yaxud kökünü kəsilmək təhlükəsi altında olmasının qarşısını qətdirmək, həmçinin quşları təbii biotoplarda öyrənmək, keçirilən aksiyalara daha çox insan cəlb etməklə onları daha çox quş növləri ilə tanış etməkdir.

Həmçinin, oktyabrın 4-ü 1931-ci ildə İtaliyanın Florensiya şəhərində keçirilmiş təbiətsevərlərin Beynəlxalq Konqresində “Ümumdünya Heyvanların Mühafizəsi Günü”nün təsis olunması barədə qərar qəbul edilib. Həmin tarixdən etibarən hər il bu gün bir çox dünya ölkələrində təbiətsevərlər tərəfindən qeyd olunur.

ETSN-nin ətraf mühitin mühafizəsi, ölkənin ekoloji problemlərinin həllinə yönəlmiş fəaliyyətində bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanılması, xüsusən heyvan və quş növlərinin mühafizəsi və öyrənilməsi xüsusi yer tutur. Bu məqsədlə Altagaç Milli Parkı nəzdində Vəhşi Tə-

biətin Bərpası Mərkəzi və Reabilitasiya Kliniki yaradılıb. Mərkəzin əsas məqsədi qeyri-qanun əldə edilmiş heyvan və quş növlərinin reabilitasiya edilərək vəhşi təbiətə uyğunlaşdırıldıqdan sonra təbiətə buraxılması, nadir və sayı azalmağa olan heyvan növlərinin sünü və yarımqapalı şəraitdə saxlanılmasının təşkili, sayının artırılması, bərpası və təbiətə qaytarılması işlərinin aparılmasından ibarətdir. Keçən müddət ərzində Mərkəzdə reabilitasiyasını başa vuran canlılar dəfələrlə ictimaiyyətin iştirakı ilə vəhşi təbiətə buraxılıb.

Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin təşkili və inkişaf etdirilməsi vəhşi heyvanların

mühafizəsi və öyrənilməsində mühüm rol oynayır. Bu ərazilər vəhşi heyvan növlərinin təhlükəsiz şəraitdə yaşamasına, onların sayının qısa müddət ərzində təbii yollarla artmasına, nadir heyvan növlərinin populyasiyasının bərpa olunmasına şərait yaradır. Son illər nazirlik tərəfindən həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində hazırda ölkəmizdə ümumi sahəsi 881 min hektaradək Xüsusi Mühafizə Olunan Təbiət Ərazisi, o cümlədən 8 Milli Park, 11 Dövlət Təbiət Qoruğu və 24 Dövlət Təbiət Yasaqlığı mövcuddur və onların sahəsi ölkə ərazisinin təqribən 10,2 faizini təşkil edir. **BƏXTİYAR**

Yeni Texniki Komitə yaradılıb

Standartlaşdırma sahəsində aparılan işlərin beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması məqsədilə Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi (SMPDK) tərəfindən “Mebel sənayesi məhsulları”nın standartlaşdırılması üzrə Texniki Komitə (TK 14) yaradılıb. Komitədən verilən məlumata görə, əmrə əsasən Texniki Komitənin əsasnaməsi, strukturu, üzv təşkilatların siyahı

hısı və 2012-ci il üçün Fəaliyyət Planı təsdiq edilib.

Texniki Komitənin fəaliyyətinin məqsədi məişət, ofis mebeli və ağac materialları sahələrində milli və beynəlxalq standartlaşdırma istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin təkmilləşdirilməsi və səmərəliliyinin artırılmasından ibarətdir.

Təsdiq olunmuş Tədbirlər Planına əsasən “Mebel sənayesi məhsulları”nın stan-

darlaşdırılması üzrə Texniki Komitə (TK 14) cari ilin sonunadək mebel sənayesi sahəsi ilə bağlı 9 milli standart layihəsi hazırlayıb SMPDK-ya təqdim etməlidir. Bunlar təhsil müəssisələrində istifadə olunan stol-stulların ölçüləri, oturaqcaqların müvazinatının təyini, evlərdə istifadə olunan sabit və qatılana bilən uşaq çarpayılarının təhlükəsizlik tələbləri və test metodları, ofis mebeli, ofis stillarında

stabilitətin, sortlik və möhkəmliyin müəyyən edilməsi üçün test metodları, ağac əsaslı materiallarda lövhə ölçülərinin (qalınlıq, en və uzunluq), qaz analizi metodu ilə formaldehidin ayrılmasının və ekstraksiya metodu ilə formaldehidin miqdarının təyini, həmçinin ağac əsaslı materiallarda bağlı elementlərinin geri çıxma imkanlarının təyini ilə bağlı standartlardır. **BƏXTİYAR**

Azərbaycanda İtaliya kino həftəsi olacaq

Oktyabrın 4-5-də Bakıda keçiriləcək Humanitar Forum çərçivəsində ölkəmizdə səfərdə olan İtaliya nümayəndə heyəti ilə mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Sevdə Məmmədəliyeva arasında görüş keçirilib.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən APA-ya verilən məlumata görə, görüşdə Roma Ticarət Palatasının prezidenti C.Kremenezi, palatının baş katibi P.Abate, iqtisadiyyat bölməsinin rəhbəri Nikola Koluççi, Roma merinin mədəniyyət müşaviri və Zetema təşkilatının prezidenti Françesko Markolini və Azərbaycanın İtaliyadakı

səfiri Vaqif Sadıqov iştirak ediblər.

Görüş zamanı İtaliya ilə Azərbaycan arasında mədəniyyət və turizm sahəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub, mövcud münasibətlərdən böyük məmnunluq duyulduğunu bildirilib. Nazir müavinini Sevdə Məmmədəliyeva İtaliya ilə ölkəmiz arasında həyata keçirilən mədəni layihələrdən söz açıb, xüsusilə cari ilin fevral ayından may ayına kimi Romanın Sivilizasiya Muzeyində keçiriləcək "Azərbaycan İpək Yolunda" adlı sərginin əhəmiyyətindən danışıb. Nümayəndə heyətinin rəhbəri

C.Kremenezi Azərbaycanla münasibətlərin daha da inkişaf edəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib və bir neçə yeni layihələr təklif edib. Təklif olunan layihələr arasında Azərbaycanda İtaliya kino həftəsinin keçirilməsi layihəsi xüsusilə maraqlıdır. Sonra nazir müavinini qonaqları 2013-cü ilin 29 may-1 iyun tarixlərində Bakıda keçiriləcək II Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumuna, abələ ölkəmizdə keçirilən digər beynəlxalq festival və tədbirlərdə iştirak etməyə dəvət edib. Görüşün sonunda nümayəndə heyətinə xatirə hədiyyələri təqdim olunub.

Akademik İzzət Orucova: İnsanlıq, qadınlıq, alimlik ünvanı

Neft kimyası sahəsində mühüm elmi uğurlar qazanmış texnika elmləri doktoru, AMEA Ə.M.Quliyev adına Aşqarlar Kimyası İnstitutunun laboratoriya müdiri Həqiqət Cavadova ilə söhbətimizdə ondan bir xahişim oldu: Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının akademiki, dövlət mükafatı laureatı, əməkdar elm xadimi, texnika elmləri doktoru, professor İzzət Orucova barədə xatirələrini bölüşməsinə istədim.

Müsahibə üçün onunla elə İzzət xanımın iş otağında görüşdüm. İzzət xanım elmindən, məsləhətlərindən, onun özünəməxsus dünyasından bəhrələnmiş alim qadınımız indi vaxtilə onun əyləşdiyi stolda əyləşir və bu böyük məsuliyyəti dərinləndirərək deyir: "İldə iki dəfə yığıb İzzət xanımın məzarını ziyarətə gedirik. Bu bizdə adət halını alıb. İşdə onun adına halva çalib, duz da salırıq. Onun bizim boynumuzda olan əməyini heç vaxt unutmaq olmaz".

— İzzət xanım yüksək səviyyəli kimyaçı alimlərin hazırlanmasına yüksək əhəmiyyət verirdi. Onun elmi rəhbərliyi altında yetişmiş milli kadrlarımız hazırda ölkəmizin müxtəlif elmi və tədris ocaqlarında çalışır, bəziləri xarici ölkələrdə işləyirlər. Mən də 20 ilə yaxın müddətdə təkcə görkəmli alim deyil, gözəl insanla bir otaqda birlikdə çalışdığımıza görə qürur hissi duyuram.

O, 1932-ci ildə Azərbaycan Sənaye İnstitutunu bitirdikdən sonra doğma şəhərdəki Elmi-Tədqiqat Neft Emalı İnstitutunda laborant vəzifəsinə işə daxil olmuş və ömrünün sonrakı hissəsini neft kimyası elminə həsr etmişdi. İlk günlərdə yüksək keyfiyyətli sürtkü yağlarının işləyib hazırlanması məsələləri ilə məşğul olmuş, Azərbaycanda geniş təşəkkül tapmış yeni və mühüm əhəmiyyətli elmi istiqamətlərdən olan aşqarlar kimyasının əsasını qoyanlardan birinə çevrilmişdi. Ona şöhrət gətirmiş elmi uğurlarını məhz bu istiqamətdə qazanmışdı.

İzzət xanım işləyəndə SSRİ-nin tərkibində müttəfiq respublika olduğumuzdan bizdə bütün sənədlər rus dilində gedirdi. İzzət xanım o vaxt üçün rusdilli idi, çox yaxşı nətiq idi. Ona ancaq mövzunu vermək kifayət idi. Hazırlaşmadan rus dilində, özü də elmi dildə elə gözəl çıxış edirdi ki...

O heç bir təmənnaı olmayan azərbaycan qadını, alim, ziyalı idi. O vaxtı institutda elmlər namizədi kimi müdafiə edən rus dilində yazırdılar əsərlərini, elmi tədqiqatlarını, bəzən də dissertasiyaları Moskva Ali Attestasiya Komissiyasına təsdiq üçün göndərirdilər. Hər bir dissertasiya bir 150 səhifə olurdu. İzzət xanım institutda elə gənc alim yox idi ki, onların dissertasiyasını oxuyub redaktə etməsin. Həm elmi tərəfdən redaktə edirdi, həm də rus dilində onun qrammatik səhvlərini düzəldirdi. Çox işlərin müdafiəsində opponent olurdu. Bu çox məsuliyyətli iş idi. Onun rəy verdiyi adamların işi Moskvada elmi təsdiqini alıb, İzzət xanım belə sadə alim idi.

— *Əsl alim imiş də...*
— Mən deyirdim ki, əsl insan idi. Çünki əsl insan hansı sahədə çalışmasından asılı olmayaraq orda öz yerini tapır. Neft və Kimya İnstitutundan gələnlər burada əvvəl laborant işləyirdilər. O deyirdi ki, mən gündə 18 nümunənin 100 dərəcə S-də tərkibini təyin edirdim. İndiki laborantlar 4-5 dənədən artıq edə bilmirlər. O cür işgüzarlıqla çalışırdı. Elmlər namizədi olub, elmlər doktoru olub, əməkdar elm xadimi olub. Söhbət yoxdur ki, bu və ya digər rütbələrin qazanılmasında ilk dəfə Sevil rolunda oynamağının rolu olub. Onu beynəlxalq konqreslərə dəvət edirdilər. Adı Valentina Tereşkova kimi yüksək səviyyəli tanınmış adamlarla bir siyahıya düşmüşdü. Bilirsiniz, tutduğu vəzifəsinə də, alimlik dərəcəsinə də o qədər sadə qiymətləndirirdi, amma özü bildirdi ki, kənardan çox qiymətli görünür.

Ayrıca kabinetə ancaq direktor olanda olub, bura köçəndə də 4 nəfər işçi onunla əyləşirdik. Bizə bir cavan direktor müavinini gəlmişdi, onda mentalitəyə uyğun etik hərəkətlər yox idi. Zəng edirdi ki, İzzət xanım, gəlin yanıma. Bu bizə pis təsir edirdi. Ona dedim ki, "İzzət xanım, siz onun ayağına gedirsiniz, bu nə deməkdir? Bir dəfə əlinizi stola vurun, ona göstərin ki, siz İzzət xanımınız". Mənə dedi ki, "Həqiqət, bu sadəliyimlə həyatda heç nə itirməmişəm". O cümlə də mənim beynimə həkk olunub.

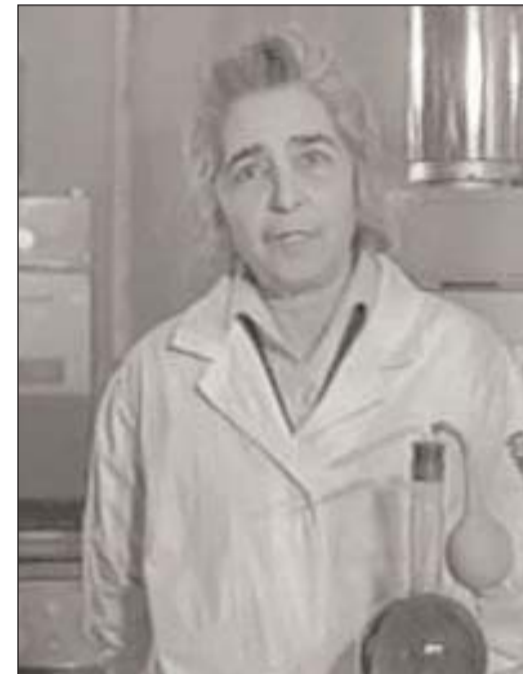
İzzət xanım qələmi kağızın üzərinə qoyanda, səhifə bitməmiş əlini vərəqdən qaldırmırdı. O qədar sənədəftər idi ki... Təsəvvür edin, respublikanın zavodlarında istehsal olunan yağlarla əlaqədar bütün sahələri, hansı sənədə hansı proseslər gedir hamısını əzbərdən bilirdi. Axı qabaqlar istehsalatla elmi müəssisələrin birgə fəaliyyəti çox geniş idi. İndi bizi zavodun heç içinə də buraxmırlar, müdirləri heç qəbul da eləmir. Bir də, heç o səhəni bilməyən adamları ki, direktor təyin ediblər, mənimlə nə danışacaqlar, bilmirəm. İzzət xanımın hər hansı gördüyü elmi iş zavodlarda öz təbiiyi tapıb. Aşqarlar sahəsində uğurlu tədqiqatlar apararaq yüksək elmi nəticələr əldə etmişdi. Müxtəlif sahələrdə ehtiyac duyulan yüksək nəticələrə malik bir neçə aşqarın yaradılmasına və onların istehsal texnologiyasının işləyib hazırlanmasına gərgin yaradıcı əmək sərf etmişdi. Nəticədə Azərbaycan Kimya İnstitutunun laboratoriyasında işləyib hazırlanmış və SSRİ adlı böyük ölkənin müxtəlif sənaye sahələrində tətbiq edilmiş aşqarların mü-

əlliflərdən biri də məhz İzzət xanım Orucova olmuşdu. O işlərin bəzilərinin tətbiqi ilə əlaqədar o vaxt Stalin Mükafatı alıblar bizim alimlərimiz.

— *Onan hansı peşə vərdişlərini əxz etmişiz?*

— Mən indi öz-özümə təəccüb edirəm ki, bu rəqəmlər necə yadımda qalır. O mənə bir dəfə dedi ki, Həqiqət, çalış rəqəmləri yadımda saxla. Bax indi qızlar təyin

edir nəyisə, bəzən onlardan rəqəm soruşanda deyirlər, dayan dəftərə baxım. Mən onu əzbərdən deyirəm. Görürsünüz, onun mənə tövsiyəsi saatın xoş vaxtına düşüb, Allahtala bunu mənə onun əlilə verib. Yaşayış, təbiət belədir də, kiməsə nəşə bəxş edir...

— Özünün şəxsi xoşbəxtliyindən danışmazdı. Çox dərdli qadın idi. Repressiya illərində həyat yoldaşı Möhsünü sürgün edəndə boşanmağa məcbur olublar. Çünki o vaxt adamları sürgünə ailəsi ilə birgə göndərirdilər. Sürgünü getməsin deyə bu yolu seçmişdilər. Sonra Möhsün bəraət aldı, gəlib Mingəçevirdə baş həkim işlədi. Onlar həyat yoldaşı kimi yox, dost kimi qaldılar. Hər ikisi yeganə oğulları Yılmazın naminə hər şey edirdilər. Oğlu fizika üzrə elmlər namizədi idi. O rəhmətə gedəndə İzzət xanım artıq vəfat etmişdi. Yaxşı ki, bunu görmədi. Nəvələri köçüb Amerikaya. Burada indi bacılarının, qardaşlarının uşaqları var.

Sadə bir ailədə doğulmuşdu. Atası bağban idi. Ailənin böyüyü olduğundan mümkün qədər nə qazanıb bacılarına, qardaşlarına edib. Onlar üç bacı idilər, üçü də Lenin ordeni almışdı. Bacısı Tamara Razində 6 nömrəli uşaq xəstəxanasının baş həkimi idi. Cavahir isə uzun illər Kitabxanaçılıq Texnikumunda direktor olub. Qardaşı Faad yaxşı arxitektordur, Munib isə orta məktəbdə riyaziyyatdan dərslər deyirdi. Yığıcam, savadlı ailə olublar.

— *Sizə acıqlanan vaxtı olurdu?*
— Qorxurdum ondan, öz hörmətinə görə, həm də müdirimiz idi də... Bir dəfə acıqlanmışdı. Dedik İzzət xanım sizə çay süzək, dedi yox, özüm süzəcəm. Həmişə kimyəvi stəkanda çay demləyirdik. Həmin gün təsadüfən stəkanda bir kimyəvi məhlul hazırlamışdıq. O da bilmədən həmin məhluldan öz sətəkannamə dəm çayı kimi süzüb, üstündə də su alıb gəlib oturub. Elə çayı ağzına almışdı: "oy, oy" dedi. Biz güldük. Özü də bizə qoşuldu və dedi, "day küsmərəm sizdən bundan sonra".

Mədəlti vəzində problem var idi. 5 nömrəli xəstəxanada cərrahiyyə əməliyyatı ələməşdilər onu. Elə o xəstəlikdən bir neçə il keçəndən sonra rəhmətə getdi. Xəstəxana ilə bizim evimiz üzübüz idi. Mən hər gün gedib ona dəyirdim. Bir gün qonaqlarımız olduğundan gedə bildim. Sabahısı gün mənə dedi ki, "Həqiqət, dünən hər qapı açılarda səni gözlədim".

— *Siz indi onun stolunda əyləmişiz. Özüünüzə necə hiss edirsiniz?*

— İzzət xanım bu laboratoriyanın rəhbəri idi. Bir var o mənim əlimdən tutub aparıb, elə

olmayıb... mən özüm də çox çalışın, işlək olmuşam. O deyirdi mənə nə varsa öyrənin. Mən də indi qızlara deyirəm ki, nə var mənim stolunda, icazə verirəm öyrənin. O institutda təhsil alarkən Cəfər Cabbarlı ailə vəziyyətini bildiyindən onu aparıb Kinostudiyaya "maşinistka" işinə qoymuşdu. İzzət xanım o məsələdə bilirsiz necə yazırdı? O bir yerə gedəndə təsəvvür edirəm mənim arxasından, öyrənirdim. Nəyi qoyub gedirdi onları oxuyurdum, başlayırdım mənimsəməyə. İnsanın özündən çox şey asılıdır. Nəyə görə edirdim bunu? Ətrafında bilik dərəcəsinə mənəndən üstünləri var, söz yox. Amma elə adamlar da var ki, İzzət xanımın sonra sabah onların rəhbərliyi altında işləyəcəyimi düşündəndə özümü yazığum gəlirdi. İzzət xanım nə insan kimi, nə də alim kimi paxıl deyildi. Böyük şəxsiyyət idi də, nə başımızı ağrıdım.

— *Necə oldu sizi ensiklopediyaya müəllif kimi götürüldü?*

— İzzət xanım o ensiklopediyanın redaksiya kollegiyasının üzvü idi. Redkollegiyanın üzvləri gərək bütün sözlərinə oxuyub imzalarını qoyaydılar. Rusdilli olduğundan bütün materialları oxumaq üçün mənə verirdi. Düzəldirdim, redaktə edirdim, axırda bir dəfə möhürünü vurub imza atırdı. Bir dəfə dedim: İzzət xanım bir-iki dəfə burda şey var, mən bilən düz deyil. Mənə dedi ki, bilirsən nə var, sən elə özü get redaksiyaya, aydınlaşdır. Bu işdə də rəhbərlik edən Mirzə Babalı çox savadlı adam idi. İşimdən razı qaldığından məni ştatdankonər müxbir kimi işə götürdü. İzzət xanım bu işdə də mənə təkan vurdu.

Həm işimi çatdırır, həm də uşaqların təhsili ilə bağlı ora-bura qaçırdım. Mənim işgüzarlığım çox qiymətləndirirdi.

— *Gözlə qadın idi?*

— Doktorluq müdafiə edəndə gördüm İzzət xanımın qanı qaradı. Səbəbini soruşdum. Dedi ki, "Həqiqət, dünən Yılmaz mənim başına oyun açdı. Evdə mənə deyir ki, sən orda çıxış edəndə çox ədalət, işvəkar görünürdün". Deyim ki, bu qadınm təbii olaraq canında, təbiətində var idi bu işvəkarlıq, özü yaratmışdı bunu. Hələ yerini demirəm. Həmişə kablolu tulfı geyinirdi. O gedəndə, deməzdim 70 yaşındadır. Bizim alimlər deyirdi ki, İzzət xanım kənardan 18 yaşında qız kimi görünür.

Bir vaxt yeyib-icirdik. Yeməyi çox az

edirdi, pendir, çörək, kolbasa. Balaca butterbəd

edirdi. Demək olar ki, həftədə iki-üç dəfə

özünü çəkdirdi. Deyirdi, 150 qram kökəlmə-

şəm. Deyirdim, İzzət xanım çay içməz də...

Sovet İttifaqının 50 illiyi ilə əlaqədar kitab-

ını hazırlayırdılar. Fotosunu o kitaba salmaq

üçün Moskvadan Litvin yanında fotomüxbir

gölmüşdi. Mən getdim o kişini birinci mətbə-

bədən götürməyə. Qayıdıb otağa girəndə İzzət

xanımın tanımadım. Bir az kosmetikadan

istifadə etmişdi, o qədər gözəl görünürdü,

elə bil işıq saçırdı. Bax, o görünüş mənim

yaddaşında həkk olunub.

İndi sizə bir şey deyəcəm, qəzətdə bunu

mütləq yazın. 1928-ci ildə Cəfər Cabbarlının

sənərisi əsasında "Sevil" filmi çəkiləndə

eyni epizodda həm İzzət xanım, həm də

erməni qızı Nora Arzumanova çəkilir. Si-

naçq çəkilişində İzzət xanım gözəl olma-

saydı, Sevil rolunda erməni qızı çəkilə-

cəkdi. Bu filmdə erməni oynasaydı, indi

siz fikirləşin, necə olacaqdı? Biz öz doğma

Sevilimizi itirəcəkdik...

Həqiqət xanım illərə əziz bir xatirə kimi qoruyub saxladığı qovluğu stolun üzərinə qoyur. İzzət Orucovaya məxsus saralmış qəzet parçaları və fotolarla məni tanış edir. Gözüm sağlığında verdiyi müsahibələrdən birinə sataşır: "Təcrübələr, hesablamalar, nəticələr! Laboratoriyada edilən ilk "eskizlər" yavaş-yavaş gələcək əsərə çevrilir. Lakin elm aləminin, alimlərin kollektivinin əsəri oxucuların deyil, mürəkəb proseslərin, böyük təzyiqlərin imtahandan çıxmalı olur. "Sabah sınaqdır!" Bilirsiniz bu nə deməkdir? İşi sınaqdan keçirilən alim, mühəndis, hər hansı bir kollektivin üzvü üçün bu əmək poeziyası ilə dolu bir ələmdir. Burada elə bir poeziya vardır ki, onu çap edib oxumaq olmaz, onu yalnız duymaq, dərk etmək olar. Bunun üçün isə əməyini, işini sevməlisən, ona böyük ürəklə vurulmalısən. Mən öz peşəmi belə sevirəm".

Saminə HİDAYƏTQIZI

Azər Mirzəyev: "Yeriməyə başlayan kimi tamaşaçılarla səhnədə görüşəcəyəm"

"Sənətkar özünə qarşı hər zaman diqqətli olmalıdır. Söz verirəm ki, yeriməyə başlayan kimi tamaşaçılarla səhnədə görüşəcəyəm. Yeni "Napoleon" tamaşası ilə səhnəyə çıxacağam. Ayağa durmaq üçün hər şey edirəm".

Bu sözləri APA-ya açıqlamasında Azərbaycanın əməkdar artisti, Akademik Milli Dram Teatrının aktoru Azər Mirzəyev deyib.

"Napoleon" tamaşası üçün əsəri rus və fransız dillərindən tərcümə etdiyini deyən A.Mirzəyev səhnə əsərinin premyerasının uğurlu olmasına sevindiğini deyib: "Tamaşaçıların görüşünə məhz bu tamaşa ilə gələcəyəm. Evdəyəm və müalicə alıram. Hazırda problemim bir aydan artıq müddətdə yataqdan qalmaqda görə hərəkətlə bağlıdır. İndi mənə hərəkətə gətirmək yönündə müalicə kursu həyata keçirilib, məşğələlər edilir. Ümumiyyətlə, insan gərək sağlamlığına baxsın. Ən yaxşı həkim insanın özüdür. Ola bilər ki, mən özümü çox işə verməmişəm, sağlamlığıma diqqət yetirməmişəm və indi də bu cür hallar yaşanırdı. May ayında insult keçirdəndən sonra istirahət etməmişəm, özümü işə verməmişəm. Görünür, bu da bir bəladır, heç anlaya bilmirəm nədən oldu. Görək bu bə-

ladan qurtarandan sonra nə olacaq. Bunu heç nəylə bağlamaq düzgün deyil. İşləyən otkor ora qaçır-bura qaçır və bir də görür sağlamlıq əldən gedir..."

A.Mirzəyev hazırda sağlamlığında problemlər yaşayan sənət dostlarına da şəfa diləyib. Aktyor Akademik Milli Dram Teatrının rəhbərliyindən tutmuş hər bir işçisi tərəfindən daima diqqətdə saxlanıldığını qeyd edib.

Azərbaycanlı kinorejissor Sloveniyada ikinci dəfə mükafat alıb

Sloveniyanın Nova Qoriça şəhərində "Salname" kinostudiyasının iki filminə baxış olub.

"Salname" kinostudiyasından APA-ya verilən məlumata görə, tədbir Azərbaycan Vəteranlar Şurasının Sloveniya vətənləri ilə görüşü ətrafında keçirilib. Kromberq muzeyində "IX korpus" və "Unudulmuş partizan" filmi göstərilib.

Qonaqlar arasında Azərbaycanın Sloveniyadakı müvəqqəti işlər vəkili Azər Xudiyev, Nova Qoriça şəhərinin meri Matej Arçon, italyalı tarixçi, professor Marina Rossi, "Sloveniya Azərbaycan" Dostluq Cəmiyyətinin sədri İvan Başın və Bakıdan gələn vətənlər iştirak ediblər. Hərbi tarixçi, professor Musa

Bağrov, ehtiyatda olan polkovnik Rasim Muxtarov, veteran Zəhidin Abbasov tədbirə qatılan arasında olub. Tədbirin sonunda hər iki filmin rejissoru Tahir Əliyevə Nova Qoriça şəhərinin rəhbərliyinin və Vəteranlar Şurasının xüsusi mükafatı təqdim olunub. Bu mükafat rejissorun Nova Qoriçada ikinci mükafatıdır. Filmlərin baxışından sonra qonaqlar ekran əsərinə rəzəllərini bildiriblər.

"IX korpus" filmi ikinci dünya müharibəsi illərində Sloveniya torpaqlarında alman faşistlərinə qarşı mübarizə aparmış azərbaycanlıların qəhrəmanlığını bahs edir. "Unudulmuş partizan" filmi əfsanəvi partizan Mirdamət Seyidova həsr olunub.

Tayyar ŞƏRİF

SƏNƏ

Ulduz tək doğar birisi,
İşığını saçır sənə,
İşim — işim işıldayar,
Göydən qanad açar sənə...

Enər sənə səmələrdən,
Sorar səni obalardan,
Seçər səni başqalardan,
Uçar, uçar, uçar sənə...

Göydən şəfəq saçar gələr,
Kəpənəktək uçar gələr,
Adamlardan qaçar gələr,
Qaçar, qaçar, qaçar sənə...

ÖYRƏN

Bir azca almadan al sürt yanağa,
Bir azca çıxkəndən gülməyi öyrən.
Bir az aralı dur dərdəndən, kədərdən,
Bir az da ürəkəndən gülməyi öyrən.

Sənə gəl söyləyim, düşmə açığa,
Sən bağçaya boylan, mən də açığa.
Ha boylan, ha gözələ indicə çıxar,
Qönçədən, ləçəkəndən gülməyi öyrən.

Tanıtmə yaxanı qüssəyə, aha,
Sırrını bərk saxla, ay qəlbəyuxa,
Yaşa bu günlənlə, boylan sabaha,
Arzudan, dildəndən gülməyi öyrən.

1998-ci ildə doğulmuşam. Bakı şəhərinin Bibiheybət qəsəbəsində yaşayıram. Həmin qəsəbənin 50 saylı tam orta məktəbinin 7-ci sinfini bitirmişəm. Şeirə, sözə marağım çoxdan var. Həтта yazma bilmədiyim vaxtlarda belə, kitab rəfimizdəki rəngli kitablar diqqətimi çox cəlb edirdi. Əvvəlcə şeir yazır, sonra işə cırıb atırdım. Qorxurdum nədənsə. İki il öncə ailəmizlə Güneyə səyahətəmiş idim. Orda gördüklərim, Təbrizdə Elgölü, Şəhriyarın dəfn olduğu yer, Məşhəddə Nadir şahın məzarı, Savalan dağı təyindəki dağlar gözəli Ərdəbilin səfəli yerləri, Şeyx Səfi türbəsi və daha nələr... Qayıdarkən uzaqdan seyr etdiyimiz Qarabağın Araz kənarındakı dağıdılmış kəndlərinə sakit baxmaq mümkün deyildi. İlk cırıb ata bilmədiyim şeirim qayıdandan sonra yazdığım "Göyərər" oldu. Artıq iki ilə yaxın vaxt keçir o günlərdən və mən yenə yazıram. Məsələn, belə...

ATAMA

Yenə də süpürür tozu, torpağı,
Aləmə səs salır, külək, dilində.
Yenə təbiətə düşür ağırını,
Yarpaqlar dərslər alır külək dilində.

Yenə də buluddan don geyib göylər,
Yenə dəli külək meydan oxuyur.
Atacan, illərin ilməbənd olub,
Xəli üzərində naxış toxuyur.

Bu gün doğum günün sənin, ay Ata,
Şəninə nə deyim, nə söyləyim mən.
Özümdən özünə şikayət edim,
Yoxsa öz-özümə gileylənim mən?

Gözütöx yağadın ötən illəri,
Bəyazi saçına yaraşığı bildin.
Başımız üstünü bulud alanda,
Sən külək ruhunla danışıdın, dindin.

Çalxalandı zaman, bulandı sular,
Burulğan dəng gəldi sənin vaxtına,
Günəşimi doğmuşdu sən doğulanda,
Ya külək esirdi sənə baxtına.

Atacan, bilirəm arzularını,
Köksünə sığışmır alovlu ürək.
Dur verək sənənlə çiyin-çiyinə,
Tapdaq altı olan yurdlara dönək.

AYNADA

Bu gün səni gördüm aynada yenə,
Yaman böyüməsən, boy atmasan sən.

Dünəndən bu günə düşən kölgəni
Bir buğda boyu da ucaltmışan sən.

Hara tələsirsən bu boy-buxunla,
Sən də mənim kimi sıradan biri.
Ulduz qalmadı ki göydə dərməyə,
Göylərdən ulduzunu dərməyin gələr.

Gəl belə tələsmə böyüməyə sən,
Bir azca dayan, dur, zamanı gözələ,
Bir az diqqət elə yerdə kölgənə,
Bir az da yaxşını, yamanı izlə.

Bu gün səni gördüm aynada yenə,
Sorusu bilmədim kefin necədi.
Aciqlı-aciqlı baxma aynadan,
Dostum, get uzan yat, artıq gecədi.

GETDİ

Baxmadı yolun düzünə,
Yoldan yola döndü, getdi.
Düşə bilmədim izinə,
Bu nə səmtti, yöndü getdi.

Dərə aşdı, düzə çatdı,
Yörünü düşdü, dizə yatdı,
İzini yad izə qatdı,
Öz-özünü yendi getdi.

Üz vurdular, üzə gəldi,
Söz dedilər, sözə gəldi,
Dəydi gözə, gözə gəldi,
Ulduz idi söndü, getdi.

Vaqif Sadıqov ilk məğlubiyyəti şərh etdi

Azərbaycan Premyer Liqasının VIII turu çərçivəsində öz meydanında "Xəzər Lənkəran" a 0:2 hesabı ilə uduzan AZAL klubunun baş məşqçisi Vaqif Sadıqov oyunla bağlı fikirlərini bölüşüb.

V.Sadıqov komandasının oyunboyu daha üstün oynadığını bildirib:

"Oyuna ciddi hazırlaşmışdıq, qələbə qazanmaq əzmində idik. Oyun boyu komandamız üstün oynasa da, ustalıq səviyyəsində "Xəzər Lənkəran" a uduzduq. Komandanın bu oyunu düz yolda olduğumuza inamı artırır".

İtaliya Futbol Federasiyasının ofisində axtarış

İtaliya Futbol Federasiyasının (FIGC) Roma şəhərindəki ofisində və "Napoli" klubunun bazasında polisler axtarış aparıb.

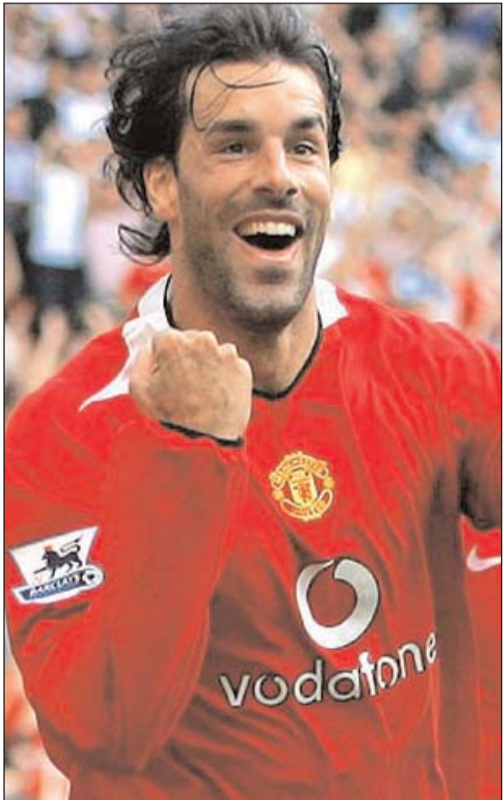
Hüquq-mühafizə orqanlarının əsas diqqəti "Napoli"-nin transfer fəaliyyəti ilə bağlı sənədlərə yönəlib.

Polisler sənədlərin bir hissəsini, o cümlədən, klubun maliyyə hesablarını, futbolçuların müqavilələrini və oyunçuların agentləri ilə sövdələşmələri götürüb.

"Napoli" İtaliya futbolunda 2012-ci ilin mayında danışılmış oyunlarla bağlı başlanan genişmiqyaslı araşdırmalar zamanı hüquq-mühafizə orqanlarının diqqətini cəlb edib. İyulun əvvəllərində klub prezidenti Valter Matsarri, habelə bir qrup oyunçu dindirilib. İtaliya polisi "Napoli"-nin iştirakı ilə 2010-2011-ci il mövsümündə keçirilən matçlardan şübhələnir. Həmin vaxt komanda İtaliya A seriyasını 3-cü pillədə başa vuraraq, Çempionlar Liqasına vəsiqə qazanıb.

Qeyd edək ki, bu mövsüm "Napoli" ikinci pillədə qərarlaşıb. Neapol komandası 6 oyundan 16 xal yığıb.

Nistelroy: "Ronaldonu heç zaman kinli görmədim"

"Real" (Madrid) klubunun sabiq hücumçusu Rud Van Nistelroy komandanın hazırkı ulduzu Kristiano Ronaldo haqda danışdı.

Niderlandlı futbolçu keçmiş komanda yoldaşının kinli insan olmadığını bildirib: "Ronaldonu heç zaman kinli görmədim. O, həmişə öyüd-nəsihətlərə qulaq asırdı. Paltarəyişmə otağında heç kəsə qarşı pis davranmırdı. Çox sakit biri idi və demək olar ki, hər kəslə zarafatlaşırdı. Ronaldo "Mançester Yunayted"ə gəldiyi ilk vaxtlar həddindən artıq çox çalışırdı. Əsas istəyi dünyanın ən yaxşı futbolçularından biri olmaq idi ki, bunu da artıq bacarıb".

Qeyd edək ki, Nistelroy 2003-2006-cı illərdə "Mançester Yunayted"də, 2009-2010-cu illərdə isə "Real" (Madrid) klubunda Ronaldo ilə birgə çıxış edib.

Yunis Hüseynov: "Qələbənin ardı gələcək"

"AZAL-la oyunun çətin olacağını bildirdik. Ardıcıl məğlubiyyətdən sonra qalib gəlmək istəyirdik".

Bu sözləri "Xəzər Lənkəran" klubunun baş məşqçisi Yunis Hüseynov AZAL-la oyundan sonra (2:0) keçirilən mətbuat konfransında deyib.

Y.Hüseynov komandasının sonadək mübarizə apardığını bildirib: "AZAL bu mövsümə yaxşı başlayıb. Komanda ötənliklə müqayisədə daha yaxşı oyun göstərir. Turnir cədvəlinin liderlərindən biridir. Son oyunlarımızı nəzərə alsaq, əhvalımız o qədər də yaxşı deyildi.

Bu oyunda komanda sona qədər mübarizə apardı, qələbə qazandıq. Bu qələbənin komandadakı ab-havanı yüksəldəcəyinə inanıram. Qələbənin ardı gələcək. AZAL-a gələcək oyunlarda uğurlar arzulayıram".

Mourinyo: "Şəxsi həyatıma nifrət edirəm"

"Real" (Madrid) klubunun baş məşqçisi Joze Mourinyo yenidən maraqlı açıqlamaları ilə diqqət çəkib.

CNN-ə danışan portuqaliyalı mütəxəssis şəxsi həyatına nifrət etdiyini bildirib:

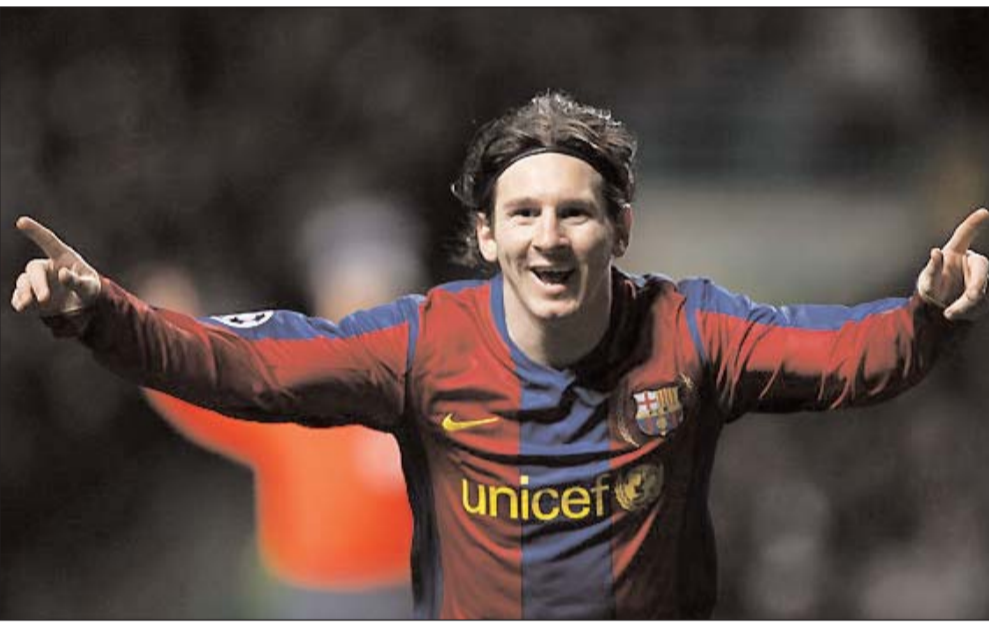
"Şəxsi həyatıma nifrət edirəm. Çünki oğlumun oyunlarına getdikdə belə, özümü normal ata kimi hiss etmirəm. İnsanlar şəkil çəkdirmək, avtoqraf almaq istəyirlər. Hətta, məni təhqir edənlər də olur. Təbii ki, bu da məni çox sıxır.

Hər kəs mənim baş məşqçi olduğumu və 90 dəqiqə ərzində bütün diqqətimi işimə yönəltməyi yaxşı bilir. Əyləncə isə oyundan sonra baş verir. Qələbə qazanmaq üçün əlimdən gələni edirəm. Bütün oyunları canlı yaşayıram və karyeramın sonuna qədər də belə olacaq. Bir gün yenidən İngiltərəyə qayıdacağıma inanıram".

Qeyd edək ki, Mourinyo daha öncə verdiyi açıqlamasında ən azı 70 yaşnadək çalışmaq istədiyini bildirmişdi.

Messi: "Qol vurmadığım üçün narahat deyiləm"

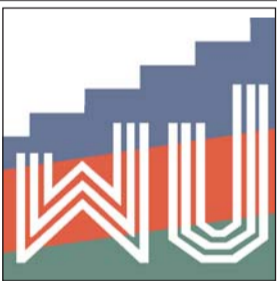
Son üç rəsmi görüşdə qol vura bilməyən "Barselona" klubunun ulduz futbolçusu Lionel Messi bundan ötrü narahat olmadığını bildirib.

"Benfika" ilə görüşdən sonra açıqlama verən Messi komandasının qələbə qazanmasının daha vacib olduğunu vurğulayıb:

"Doğrudur, son 3 oyundur ki, qol vura bilmirəm. Ancaq bundan narahat olmuram. Çünki komandam qələbə qazandıqdan sonra bunun heç bir əhəmiyyəti qalmır. Meydana qol vurmaq üçün deyil, komandam qələbə qazansın deyər çıxıram. Artıq "El Klassiko" haqda düşünürəm".

Qeyd edək ki, Çempionlar Liqasının qrup mərhələsi çərçivəsində səfərdə "Benfika"nın qonağı olan "Barselona" görüşdən 2:0 hesabı ilə qalib ayrılıb.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Qərb Universiteti

2012-ci il üçün Universitetin fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturasına və dissertanturaya aşağıdakı ixtisaslar üzrə qəbul elan edir.

I. Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə:

№	İxtisaslar	İxtisasın şifri	Ödənişli əsaslarla		
			Cəmi	Əyani	Qiyabi
1.	Dünya iqtisadiyyatı	5310.01	3	1	2
2.	Dünya ədəbiyyatı	5718.01	4	2	2
3.	Beynəlxalq münasibətlər	5901.01	4	1	3
4.	Sistemli analiz, idarəetmə və informasiya işlənməsi	3338.01	1	-	1

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 129 Nəli "01" iyul 2011-ci il tarixli qərarına uyğun olaraq Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya ali təhsil alan (ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyəsini bitirən, yaxud təhsilini ona bərabər tutulan mütəxəssis) Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları müsbət qərarla qəbul olunurlar.

Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturada əyani təhsil müddəti 3 il, qiyabi təhsil müddəti 4 ildir.

Doktoranturaya qəbul olmaq istəyənlər ixtisas fənnindən, xarici dildən və fəlsəfədən ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyəsi üçün qüvvədə olan tədris proqramları həcminə qəbul imtahanları verirlər.

Doktoranturaya sənədlər 17 sentyabr 2012-ci il tarixindən 16 oktyabr 2012-ci il tarixinə qədər qəbul edilir.

Qəbul imtahanları 22 oktyabr 2012-ci il tarixindən 21 noyabr 2012-ci il tarixinə keçiriləcək.

II. Fəlsəfə doktoru proqramı üzrə dissertantların təhkim olunma planı:

№	İxtisaslar	İxtisasın şifri	Ödənişli əsaslarla
1.	Dünya iqtisadiyyatı	5310.01	2
2.	Dünya ədəbiyyatı	5718.01	2
3.	Beynəlxalq münasibətlər	5901.01	2

Fəlsəfə doktoru üzrə doktoranturada dissertantlıq yolu ilə təhsil müddəti 4 ildir.

Doktorantura və dissertantlıq yolu ilə təhsil almaq üçün aşağıdakı sənədlər təqdim edilir.

- ərizə (doktoranturanın fəaliyyət göstərdiyi müəssisənin və yaxud təşkilatın rəhbərinin adına);
- kadrların şəxsi qeydiyyat vərəqi;
- tərcümeyi-hal;
- iş yerindən xasiyyətnamə;
- 2 ədəd fotosəkil (3x4 sm ölçüdə);
- iş stajı olanlar üçün əmək kitabçasından çıxarış;
- çap olunmuş elmi işlərin siyahısı və ya seçilmiş ixtisas üzrə referat;
- ali təhsil müəssisəsini bitirmək haqqında diplomun müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti (xarici ölkələrdə təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün təhsil haqqında sənədlərin tanınması haqqında şəhadətnamə);
- şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti.

Təhsil haqqı müqavilə yolu ilə müəyyən edilir.

Ünvan: Bakı şəhəri, İstiqlaliyyət küç. 27

Tel: (+99412) 492 61 63; 492 74 18 (14)

Faks: (+99412) 492 67 01

e-mail: www.wu.edu.az

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti aşağıda adları çəkilən kafedralarda boş olan vəzifələri tutmaq üçün müsabiqə ELAN EDİR

1.	"Dram rejissorluğu" kafedrası	Kafedra müdiri	1 yer
2.	"Ədəbiyyat və Azərbaycan dili" kafedrası	Kafedra müdiri	1 yer
3.	"Mədəniyyət və muzeyşünaslıq" kafedrası	Kafedra müdiri	1 yer
4.	"Mədəniyyət və muzeyşünaslıq" kafedrası	Dosent	1 yer
5.	"Kütləvi tədbirlər və bayramlar rejissorluğu" kafedrası	Dosent	1 yer
6.	"Teatrşünaslıq" kafedrası	Baş müəllim	1 yer
7.	"Xarici dillər" kafedrası	Baş müəllim	1 yer
8.	"Dram teatrı və kino aktyoru" kafedrası	Müəllim	1 yer
9.	"Kütləvi tədbirlər və bayramlar rejissorluğu" kafedrası	Müəllim	1 yer
10.	"Vokal" kafedrası	Müəllim	1 yer
11.	"Dekorativ-tətbiqi sənət" kafedrası	Müəllim	1 yer
12.	"Rəsm və rəngkarlıq" kafedrası	Müəllim	2 yer
13.	"Kulturologiya" kafedrası	Müəllim	1 yer
14.	"Sosial-siyasi elmlər" kafedrası	0,5 ştat Müəllim	1 yer

Bu elan dərc edildikdən sonra ərizələrin qəbulu bir ay müddətindədir.

Sənədləri təlimata uyğun olaraq rektorun adına yazılmış ərizə ilə birlikdə bu ünvana göndərmək lazımdır.

Ünvan: Bakı şəhəri, İncəsənət prospekti 9.

Azərbaycan İslam Həmrəylik Oyunlarına namizədliyini verdi

Oktyabrın 2-3-də Səudiyyə Ərəbistanının Ciddə şəhərində İslam Həmrəylik İdman Federasiyasının İcraiyyə Komitəsinin 18-ci iclası keçirilib. Toplantıda gənclər və idman naziri, Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti Azad Rəhimovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak edib. Nümayəndə heyətinə Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) vitse-prezidenti, İslam Həmrəylik İdman Federasiyasının vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə, Gənclər və İdman Nazirliyinin beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri İlham Mədətov və MOK-un məsul işçisi, İslam Qadın və İdman Federasiyasının birinci komitəsinin üzvü Könül Nurullayeva daxil idi. Tədbirdə İslam Həmrəylik İdman Federasiyasının İcraiyyə Komitəsinə Azərbaycanın 2017-ci ildə İslam Həmrəylik Oyunlarına ev sahibliyi etməsi ilə bağlı rəsmi müraciət təqdim olunub. Gənclər və idman naziri Azad Rəhimov və MOK-un vitse-prezidenti Çingiz Hüseynzadə iclasda çıxış ediblər. Burada həmçinin, İslam Həmrəylik Oyunlarının paytaxtımızda keçirilməsi ilə bağlı ilkin texniki kitabın təqdimat mərasimi keçirilib. Kitabda tədbirlər planı, görülməli işlər, mövcud vəziyyət, mədəniyyət, nəqliyyat infrastrukturunu, tibb sahəsi, idmanda öldürülən uşaqlar, könüllülərin iş prinsipi, turizmin inkişafı və s. mövzular əksini tapıb. İclasda Azərbaycan və Bakı haqqında qısa videoçarx da nümayiş etdirilib.

Məlumat Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilib.

Azərbaycanda Formula 1 yarışları keçiriləcək

Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi ilə oktyabrın 26-28-də Bakıda ilk dəfə olaraq GT3 və tarixi Formula 1 yarışları keçiriləcək. Nazirlikdən 525.az-a verilən məlumata görə, beynəlxalq tədbir Avropa telekanalları vasitəsilə və Azərbaycanda İctimai TV ilə canlı yayımlanacaq.

"Bayern"-in heyətində ulduz futbolçu yoxdur

Niderlandiya futbolunun əfsanələrindən olan Rud Qullit "Bayern" klubu haqda danışdı. Qullit "Bayern"-in heyətində dünya səviyyəli ulduz futbolçuların olmadığını bildirib:

"Bayern" komanda olaraq yaxşı təsir bağışlayır. Lakin bu komandanın heyətində ulduz futbolçu yoxdur. Arjen Robben və Fränk Riberi "Bavariya"-nın aparıcı futbolçularıdır. Ancaq bunlar Ronaldo və Messi səviyyəsində deyillər. Mən ulduz futbolçu Ronaldo və Messini hesab edirəm. Bununla belə, "Bayern" klubunun heyətindəki futbolçularla uğur qazanacağına inanıram". Qeyd edək ki, Çempionlar Liqasının qrup mərhələsi çərçivəsində səfərdə BATE ilə görüşən Münhen təmsilçisi rəqibinə 1:3 hesabı ilə məğlub olub.

Materialları Anar Cəfərsəy hazırladı

Fuad Musayev, Oqtay Abdullayev, Çingiz İsmayilov, Arif Rzayev, Cahangir Cahangirov, Faiq Seyidbəyov və "Dinamo" (Bakı) futbol komandasının veteranları SSRİ idman ustası

Ədalət Cabbarovun

vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir və dərin hüznü başsağlığı verir.

Qəzet 1992-ci il noyabrın 17-dən çıxır.

Baş redaktor: Rəşad Məcid

Redaktor: Yaşar Əliyev

Baş redaktor müavini: Yusif Rzayev, Seyfəddin Hüseynli

Redaktor müavini: Aydın Bağırov, Mirhacib Məcid, İsgəndər Həsənov

Qəzet bazar və bazar ertəsinə başqa hər gün çıxır

Ünvan: AZ1033, Bakı, Ş. Mustafayev küçəsi-27/121

Telefon: 566-67-98, 566-93-40

Faks: 566-25-20

İnternet ünvanı: www.525.az

E-mail: qezet525@mail.ru

Qəzet "Azərbaycan" nəşriyyatının mətbəəsində

çap olunub.

Təsisçi: "525" şirkəti

İndeks: 0046, tiraj: 2425, sifariş: 3308

"TURAN", "TREND", AzərTAC, "Assa-İradə", APA

və "OLAYLAR"-ın informasiyalarından istifadə olunub.

Dərc olunan reklamların mətninə görə redaksiya

məsuliyyət daşıyır.

® işarəsi altında dərc olunan materiallar reklam xarakterlidir.